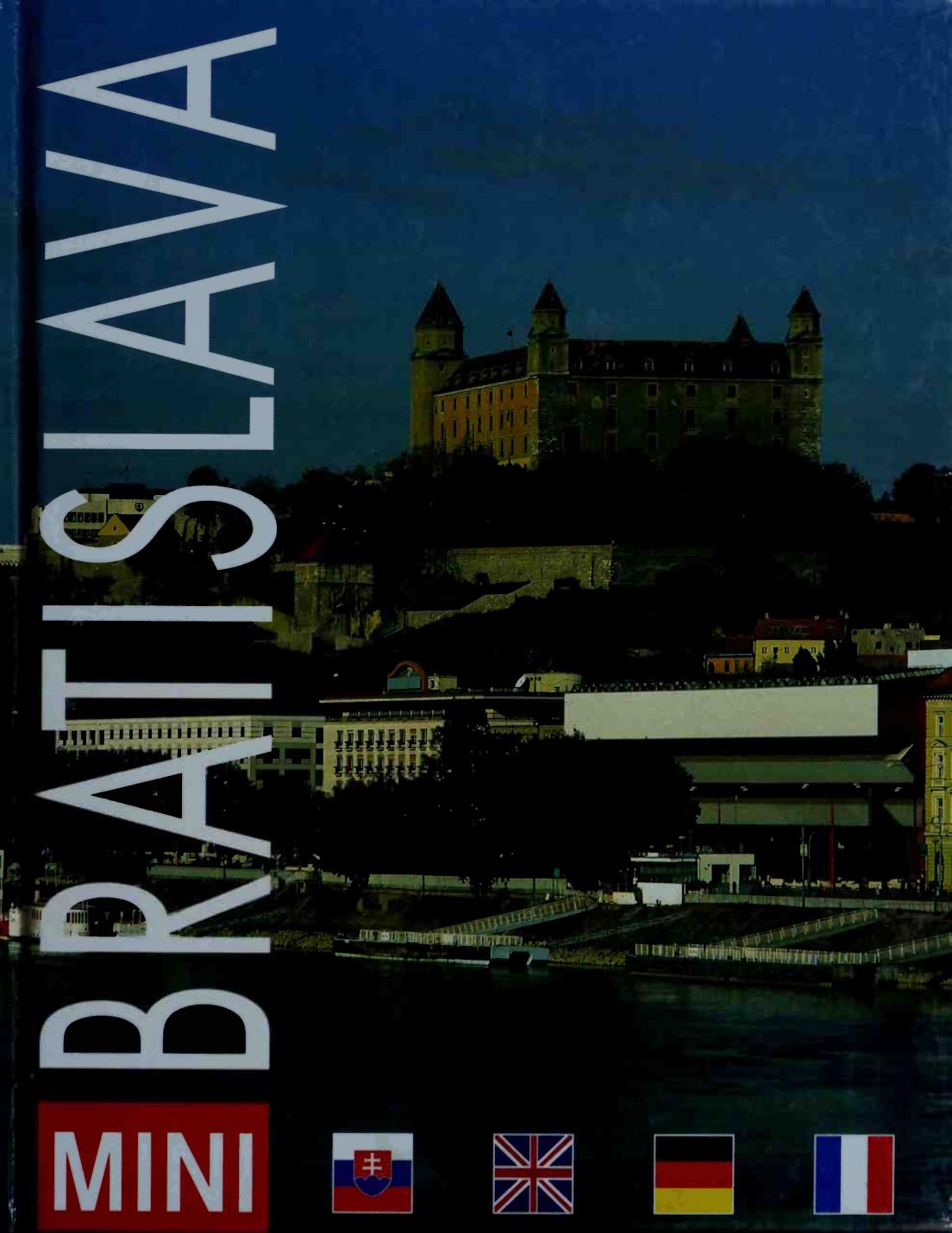

SLAVIA
S
T
RA
BRA
B

MINI

BRATISLAVA

7-9/56-57

11-13/58-59

15-17/60-61

19-21/62-63

BRAT

AB ART press

ISLAVA

MINI

© Vydal: Vydavateľstvo AB ART press, fotografie: Vladimír Bárta a Vladimír Barta, text: Lydia Slába, námet: Vladimír Bárta, zostava, grafická úprava: Vladimír Barta, preklady: Mgr. Marta Teremová, Mgr. Andreja Vidová, Michel Lajou a Ing. Alena Halušková, predtlačová príprava: ADVERT, s.r.o., tlač: Východoslovenské tlačiarne, a.s.

Vydavateľstvo AB ART press, Banská Bystrica, so sídlom: Lichardova 51, 976 13 Slovenská Lúčka, tel./fax: 088/41 87 181, e-mail: barta@abartpress.sk, <http://www.abartpress.sk>

Všetky práva sú vyhradené. Na reprodukovanie, ukladanie do databáz, súhrne elektronického či inou cestou, aj časti diela, treba písomné povolenie autorov a majiteľa copyrightu - vydavateľstva AB ART press. Inventárne číslo: 000502-25 ISBN: 80-88817-03-X

Posonium, Pressburg, Bratislava. Už rôznorodé názvy tohto mesta na úpätí Malých Karpat a okraji Podunajskej nížiny ohraničeného širokou stuhou Dunaja i vinicami svedčia o jeho dávnej, bezmála tisícročnej existencii. Preto je dosť ľažké písť príhovor ku knihe fotografií o Bratislave bez určitej dávky nostalgie. Budú tu, žiaľ, chýbať mnohé obrazové dokumenty o domoch, objektoch, uliciach, námestiacach, kostoloch, ktoré vinou necitlivých zásahov počas socialistickej éry už nikto nikdy neuvidí ...

Obyvatelia Bratislavы zažili vo svojej histórii všeličo. Viac ráz boli kvárení morom, cholerou. Boli svedkami korunovácií kráľovských hláv, ale aj rôznych povstaní. Hradby mesta často odolávali nájazdom Tatárov i Turkov. Bratislava bola sídlom význačných aristokratických rodov, významných osobností európskeho významu z oblasti hudby, umenia a vedy, vedľ napokon mala jednu z prvých univerzít Európy. Bratislava ponúkala pohostinstvo mnohým vladárom, vojvodcom a ďalším velikánom, ktorí určitým spôsobom poznali toto mesto a predurčili jeho ďalší vývoj, čím umocnili jeho význam.

Avšak tak, ako sa život obohacuje vždy o niečo nové, i Bratislava získala nové dimenzie. Vznikli nové vysoké školy, internáty, vedeckovýskumné ústavy, nové obchodné strediská, obytné štvrte, galérie, divadlá, štadióny, mosty, honosné stavby báň a sporiteľní. Niektoré historické budovy, najmä hrad, ale aj celé ulice, námestia sa obliekli do nového rúcha a dostali iný význam. Z provinčného mesta sa stáva bezmála polmilionové hlavné mesto Slovenskej republiky s troma univerzitami a s rozvinutým priemyslom, kde významné miesto zaujíma najmä chemický priemysel.

Verím, že tak, ako si mesto na Dunaji svojimi romantickými zákutiami, vzácnymi historickými i novodobými pamiatkami a zvláštnosťami získalo lásku i obdiv autorov tejto fotografickej publikácie, očarí aj srdcia návštěvníkov nielen z celej našej vlasti, ale i zo zahraničia, pretože Bratislava je dnes mesto s významným postavením v srdci Európy.

Lýdia Slabá

Existenciu osídlenia dnešného územia Bratislavы potvrdzujú nálezy už z obdobia mladšej doby kamennej. Prvá písomná zmienka viažúca sa k Bratislavskému hradu je o tragickej bitke Bavorov s Maďarmi **4. 7. 907**. Nemecké historické pramene tu nazvali hrad Brezalauspurc, z čoho vznikol Pressburg. Latinský názov Posonium pochádza od mena slovanského kniežaťa Božana, ktorý žil pravdepodobne v 10. storočí. Na území terajšej Bratislavы sa odohralo viacerо historických udalostí: 1. uzavretie mierovej zmluvy medzi uhorským kráľom Štefanom V. a českým kráľom Otakarom II. roku **1271**; 2. roku **1491** dohoda medzi Jagelovcami a Habsburgovcami o dedičstve uhorskej koruny; 3. medzi nemeckým cisárom Ferdinandom II. a Gabrielom Bethlenom roku **1626**; 4. najznámejšiu dohodu podpísali v Primaciálnom paláci po bitke pri Slavkove roku **1805** Rakúsko (knieža Liechtenstein) a napoleonovské Francúzsko (minister zahraničných vecí Talleyrand). Hlavné výsady a práva, ktoré získali bratislavskí mešťania roku **1291**, na konci stredoveku potvrdil kráľ Matej Korvín Zlatou bulou (listinou opatrenou zlatou pečaťou) z roku **1464**. Z rozhodnutia uhorského kráľa Mateja Korvína vznikla v Prešporku prvá vysoká škola na území Slovenska. Univerzitu známu ako Academia Istropolitana otvorili roku **1467** so štyrmi fakultami: artistickou, teologickou, právnickou a lekárskou s latinským vyučovacím jazykom. Budovu na Ventúrskej ulici č. 3 pre jej historický význam vyhlásili roku **1961** za národnú kultúrnu pamiatku. Uhorská kráľovská koruna bola v Bratislave uložená prvý raz roku **1522**. Snem roku **1608** rozhodol, že kráľovská koruna a ostatné korunovačné klenoty majú byť uložené na Bratislavskom hrade. V čase nebezpečenstva boli klenoty mimo mesta, inak nepretržite v rokoch **1712** až **1784** boli uložené v juhozápadnej, tzv. korunnej veži Bratislavského hradu. Bratislava sa stala hlavným mestom Uhorska desať rokov po bitke pri Moháči - roku **1536**. Keďže Stoličný Belehrad (Székesfehérvár) roku **1543** obsadili Turci, rozhodol sa kráľ Ferdinand korunovať svojho syna Maximiliána za uhorského kráľa v Bratislave. V rokoch **1563 - 1830** sa v Dóme sv. Martina uskutočnilo 19 korunovácií (Mária Terézia roku **1742**). Posledným tu korunovaným panovníkom bol Ferdinand V. (**1830**). Rozkvet Bratislavы zabrzdili protihabsburské a stavovské povstania (od Bočkayovho až po povstanie Rákocziho II. na začiatku 18. storočia), ktoré spustošili nielen bratislavské predmestie, ale dva razy (Bethlen roku **1618-1621**, Tököly začiatkom 80. rokov 17. storočia) obsadili mesto i hrad a to isté urobili aj turecké oddiely. Prvé rozsiahle dejiny Uhorska a jeho hlavného mesta napísal slovenský polyhistor a pedagóg Matej Bel (**1684 - 1749**) v 1. zväzku svojho diela *Notitie Hungariae novae historicо-geografica* (Historickо-geografické poznatky o Novom Uhorsku), ktoré vyšlo roku **1735**. Tento zväzok venoval autor Bratislavskej stolici a jej mestám. V rokoch **1762 - 1765** po vyhnáni Turkov a potlačení Rákocziho povstania a celkovej politickej konsolidácii dala Mária Terézia kráľovský hrad prestavať v štýle zjemneného rokoka na reprezentačné sídlo panovníka Uhorska. **1. 1. 1766** sa sem nastáhoval nový uhorský miestodržiteľ, cisárovnej zať knieža Albert Sasko - Tešínsky s manželkou Máriou Kristínou. Významnou novotou hrad-

ného objektu bol aj vodovod vybudovaný podľa projektu dvorného radcu, vynálezcu, bratislavského rodáka Wolfganga Kempelena (**1734 - 1804**). Nástupca Márie Terézie, jej syn Jozef II. v 80. rokoch 18. storočia ukončil éru Bratislavu ako hlavného mesta. Nedal sa korunovať za uhorského kráľa a v krajinu vládol ako absolutistický osvietenský panovník. Politické a správne orgány dal premiestiť do Budína, ktorý sa stal hlavným mestom Uhorska. Bratislava do roku **1848** ostala sídlom uhorského snemu i mestom korunovácií uhorských panovníkov. Počas napoleonskej vojenskej expanzie do strednej Európy na začiatku 19. storočia sa francúzske vojská priblížili po pravom brehu Dunaja až k Bratislave, ale mesto nedobyli. Po bitke troch cisárov pri Slavkove sa roku **1805** v Primaciálnom paláci podpísal tzv. bratislavský mier. S pobytom vojenských obranných jednotiek na Bratislavskom hrade súvisí aj jeho vyhorenie roku **1811** a jeho následné spustnenie. Prvou konskou železnicou na Slovensku bola Bratislavsko - trnavská železnica postavená roku **1838 - 1846**. Prevádzka na prvom úseku sa začala roku **1840**. Východisková stanica bola v Bratislave za hotelom Carlton a viedla cez terajšie námestie Ľ. Štúra, Šafárikovo námestie, po ulici Karadžiča na Krížnu ulicu, kde bola prvá budova stanice konskej železnice, ktorá tam stojí dodnes. Odtiaľ trať pokračovala do Sv. Jura, ktorú roku **1846** predĺžili do Trnavy a Serede. Prvým slovenským politickým periodikom v spisovnej slovenčine boli Slovenské národné noviny vychádzajúce v Bratislave od **1. 8. 1845** do **9. 6. 1848**. Stali sa tribúnom národného hnutia, pomáhali pri odstraňovaní národného útlaku, pri udomáčňovaní spisovnej slovenčiny na viedku. Vydavateľom a hlavným redaktorom bol politik, spisovateľ, novinár a národný buditeľ Ľudovít Štúr. Pod tlakom revolučných udalostí zvolali do Prešporku roku **1847** posledné zasadnutie stavovského uhorského snemu, na ktorom roku **1848** prijali tzv. marcové konštitučné zákony. Tieto formálne zrušili feudálny spoločenský systém v Uhorsku, teda aj poddanstvo, a otvorili cestu kapitalistickému vývoju. Týmto historickým aktom Bratislava prestala byť krajinským snemovým centrom - premiestilo sa do Budína a Pešti. **1. 1. 1919** obsadili Bratislavu formujúce sa čs. vojenské jednotky a pričlenili ju k novému štátu. **7. 1. 1919** funkciu hlavného župana prevzal Samuel Zoch. O necelý mesiac sa sem presídlilo Ministerstvo československej republiky pre správu Slovenska pod vedením jej ministra Vavra Šrobára. Bratislava sa stala oficiálne hlavným správnym centrom Slovenska. Po okupácii Čiech a Moravy hitlerovským vojskom sa **13. 3. 1939** pod tútorstvom Hitlerovej nemeckej ríše Bratislava stáva hlavným mestom okyptenej Slovenskej republiky. Po obnove Československa roku **1945** sa Bratislava stala sídlom nových národných zastupiteľských a vládnych orgánov Slovenska. **21. 8. 1968** slávnostne podpísaným zákonom č. 143/68 na Bratislavskom hrade sa **28. 10. 1968** zmenila na federáciu dvoch národných republík - Českej a Slovenskej socialistickej republiky. Bratislava sa stala hlavným mestom Slovenskej socialistickej republiky. Po revolúciu roku **1989** a následnom páde komunistického režimu, keď sa zavrišiel národný a štátny emancipačný proces Slovákov pokojným rozdelením Česko-Slovenska, Bratislavský hrad bol **1. 1. 1993** svedkom slávnostného vyhlásenia štátnej nezávislosti Slovenskej republiky. Bratislava sa tak stala hlavným mestom suverénného štátu. Dnes má 450 tisíc obyvateľov a podiel Slovákov na národnostnej skladbe predstavuje asi 90 percent.

INTRODUCTION

Posonium, Pressburg, Bratislava are different names of the city in the foothills of the Small Carpathian Mountains, on the fringe of the Danubian Plain, bounded by a wide ribbon of the Danube and vineyards. The city gives evidence about its nearly one thousand-year existence, therefore, it is not easy to write the introduction for a book of photographs of Bratislava without a certain nostalgia. However, many views of Bratislava's houses, buildings, streets, squares, and churches will be missing. They cannot be seen due to the insensitive infringement done during the socialist era...

The inhabitants of Bratislava have experienced many a thing in its history. They were badly affected by plague and cholera. They witnessed coronations and uprisings as well. Town fortifications often withstood the Tartar and Turkish raids. Bratislava was the seat of prominent aristocratic families, important personalities of European significance in the field of music, art and science. It had one of the first universities in Europe. Bratislava offered hospitality to many rulers, dukes and other great personalities who influenced the town in some way and predetermined its further development.

However, as life is growing rich with something new, Bratislava has new dimensions. New universities, research institutions, new shopping centres, housing estates, galleries, theatres, stadiums, bridges, magnificent banks and savings institutions have been established. Some historical buildings have both a new garb and a new function. The former provincial town has become the half-million strong capital of the Slovak Republic with three universities and developed industry, the chemical industry being the most important.

This town won the heart and admiration of the author of this book of photographs through its romantic corners, magnificent historical and modern monuments, and unique sights.

I am sure that Bratislava will also charm the hearts not only of the visitors of our native country but also of those from abroad, because at present Bratislava is an important town in the heart of Europe.

Lýdia Slabá

HISTORY

Support for the existence of settlement at the site of today's Bratislava territory comes from archaeological findings from the Early Stone Age. The first written document about the Bratislava castle concerns the tragic battle between the Bavarians and the Hungarians on **4 July 907**. German historical sources called this castle Brezalauspurch from which the name Pressburg had its origin. The Latin name, Posonium, comes from the name of the Slavonic duke, Božan, who probably lived in the 10th century. Several historical events took place on the territory of the present Bratislava: A peace treaty was signed between the Hungarian king Stephen V and the Czech king Otakar II in **1271**. An agreement was reached between the Jagiellors and the Habsburgs about the inheritance of the Hungarian crown in **1491**. Another agreement was concluded between the German emperor Ferdinand II and Gabriel Bethlen in **1626**. The well-known Peace of Pressburg was signed in the Primaciálny palác (Primate's Palace) after the battle at Slavkov between Austria (the Prince of Liechtenstein) and Napoleonic France (Foreign Affairs Minister Tayllerand) in **1805**. The main privileges and rights achieved by Bratislava townsmen in **1291** were confirmed by King Matthias Corvinus at the end of the Middle Ages by a golden bull (a document with golden seal) in **1464**. During the reign of the Hungarian King Matthias Corvinus in **1467**, the first university known as Academia Istropolitana in Slovakia was founded in Pressburg. It had four faculties: artistic, theological, law and medical, the Latin language was used for teaching. For its historical significance the building at 3, Ventúrska Street was proclaimed a National Cultural Monument. The Hungarian royal crown was kept in Bratislava for the first time in **1522**. In **1608** the Diet decided that the royal crown and other coronation insignia would be preserved in the Castle of Bratislava. In times of danger these insignia of royalty were kept outside the town, otherwise they were kept in the southwestern tower called the Coronation Tower from **1712** until **1784**. Bratislava became the capital of Hungary ten years after the battle at Mohácz in **1536**. Because Belgrade (Székesfehérvár) was occupied by the Turks, King Ferdinand decided to crown his son Maximilian as the Hungarian King in Bratislava. From **1563** to **1830** there were 19 coronations in the Cathedral of Saint Martin (Maria Theresa in **1742**). The last sovereign crowned here was Ferdinand V (**1830**). The prosperity of Bratislava was hindered by the anti-Habsburg uprisings of the Hungarian Estates, from the uprising led by Bocskay until Rákóczi II at the beginning of 18th century. Not only were the suburbs of Bratislava destroyed at that time but also the town itself and the castle were invaded and occupied twice, once by Bethlen in **1618-1621**, and again by Thököly in the **1680's** (the same was done by the Turkish troops). The first substantial history of Hungary and its capital was written by a Slovak historian and educationalist Matej Bel (**1684-1749**) in the first volume of his large work *Notitiae Hungariae novae historicoo-geografica* (A Historical and Geographical Account of New Hungary) published in **1735**. The author dedicated this volume to the capital of Bratislava and its towns. After the Turks were driven away, the Thököly uprising was suppressed, and political consolidation began. In the years **1762-1765** Maria Theresa had the royal castle rebuilt in the style of refined Rococo so that the castle acquired the special (representative) appearance of the Hungarian emperor's residence. An important castle innovation was a water-supply system built under the direction of Wolfgang Kempelen, a councillor, inventor,

and native of Bratislava. A new Hungarian vice-regent, the empress' son-in-law duke Albert Sachsen-Tessin with his wife Maria Christine moved in here on **1 January 1766**. The successor of Maria Theresa was her son Joseph II under whose reign the function of Bratislava as the capital town ended. He insisted on not being coronated for the Hungarian king and he ruled in the country as an absolutist sovereign in the period of Enlightenment. Political and administrative authorities were moved to Buda which became the capital of Hungary. Bratislava became the seat of the Hungarian Diet and the place of coronations of Hungarian kings until **1848**. During the Napoleonic military expansion to central Europe at the beginning of the 19th century, the French army approached Bratislava on the right bank of the Danube river but the town itself was not conquered. After the Battle of the Three Emperors at Slavkov, the Peace of Pressburg was signed in the Primaciálny palác (Primate's Palace) in **1805**. A garrison was placed in the castle of Bratislava until the great fire of **1811** when the castle burnt down and was reduced to ruin. The first Slovak horse-drawn railway was built between Bratislava and Trnava in the years **1838-1846**. The first section started running in **1840**. Its starting point was behind the Carlton Hotel and led through today's Štúr Square, Šafárik Square, along Karadžič Street up to Krížna Street where the first railway station was situated and can still be found there. From there the railway continued to Svätý Jur and later on, in **1846**, to Trnava and Sered'. The first Slovak political periodical written in standard Slovak was Slovenské národné noviny published in Bratislava from **1 August 1845** to **9 June 1848**. This newspaper became a platform of national movement. It helped to face up to national oppression and to spread the standardized form of the Slovak language through the country. The publisher, the main editor-in-chief of this periodical was Ľudovít Štúr, a great politician, writer, newspaperman and national revivalist. Under the pressure of revolutionary events, the last session of the Hungarian Diet was held at Pressburg in **1847** where the so-called March constitutional laws passed in **1848**. According to these laws, feudal social order including serfdom was formally abolished in Hungary and the way to capitalistic development opened. By this historical act Bratislava ceased to be the site of the Hungarian Diet which moved to Buda and Pest. On **1 January 1919**, troops of the newly-formed Czechoslovakia occupied Bratislava and affiliated it to a new state. Samuel Zoch became the main county administrator on **7 January 1919**. Nearly one month later the Ministry of the Czechoslovak Republic for Slovak Administration moved here under the supervision of the minister Vavro Šrobár. Bratislava became the main administrative centre of Slovakia. After Bohemia and Moravia were occupied by Hitler's army, Bratislava became the capital of the amputated Slovak Republic on **13 March 1939**, under the supervision of Hitler's Germany. After the re-establishment of Czechoslovakia in **1945**, Bratislava became the seat of the new national representative and administrative authorities in Slovakia. On **28 October 1968**, Czechoslovakia changed to a federation of two national republics - the Czech and Slovak Socialist Republics - which was preceded by the law No. 143/68 signed solemnly at the Bratislava castle on **21 August 1968**. Bratislava became the capital of the Slovak Socialist Republic. After the revolution in **1989** and the fall of the communist regime, when the national and state emancipation process was completed by the peaceful splitting of Czechoslovakia, the castle of Bratislava became a witness to the declaration of independence of the Slovak Republic on **1 January 1993**. Bratislava became the capital of a sovereign state. At present Bratislava has 450,000 inhabitants and the proportion of Slovaks in the national structure is about 90 percent.

Posonium, Pressburg, Bratislava. Bereits die verschiedenen Namen dieser Stadt, die an Weinbergen in den Kleinen Karpaten und am Rande der Donauer Tiefebene liegt, weisen auf ihre lange, fast tausendjährige Geschichte hin. Deshalb ist es schwer, eine Einleitung zum Bildband über Bratislava zu schreiben, ohne dabei in Nostalgie zu verfallen. Es fehlen hier leider viele Fotos von Gebäuden, Straßen, Plätzen, Kirchen und anderen historischen Denkmälern, die, auf Grund gefühlloser Eingriffe in die Stadtarchitektur im Zeitalter der Sozialismus, aus der Stadt verschwunden sind.

Die Bewohner von Bratislava erlebten eine sehr bewegte Geschichte. Mehrmals wurden sie von Pest und Cholera heimgesucht. Sie sahen Krönungen mehrerer Könige und waren Zeugen verschiedener Aufstände. Die Stadtmauern hielten den Eingriffen der Tataren und Türken stand. Bratislava wurde zum Sitz vieler aristokratischer Familien. Es lebten hier bedeutende Persönlichkeiten europäischer Musik, Kunst und Wissenschaft. Hier wurde auch eine der ersten Universitäten Mitteleuropas gegründet. In Bratislava waren viele Herrscher, Feldherren und andere Persönlichkeiten zu Hause. Sie prägten auf gewisse Weise diese Stadt mit, bestimmten ihre weitere Entwicklung und steigerten ihre Bedeutung.

Bratislava hat heute neue Dimensionen erreicht. Neue Hochschulen, Studentenheime, Forschungsinstitute, Geschäftszentren, Wohnviertel, Galerien, Theater, Stadien, Brücken, prachtvolle Gebäude von Banken und Versicherungen sind entstanden. Einige historische Gebäude, wie etwa die Burg oder die in der Altstadt liegenden Straßen und Plätze haben ein neues Gewand bekommen und dadurch an Bedeutung gewonnen. Aus einer Provinzstadt entstand die Hauptstadt der Slowakischen Republik. Sie zählt etwa eine halbe Million Einwohner, verfügt über drei Universitäten und ist durch hochentwickelte, vor allem chemische Industrie geprägt.

Wie diese Stadt an der Donau mit ihren romantischen Winkeln, wertvollen historischen und modernen Denkmälern und Besonderheiten das Herz und die Bewunderung des Autors dieses Bildbandes erobert hat, so glaube ich, wird sie auch die Sympathien der Besucher nicht nur aus der Slowakei, sondern auch aus dem Ausland gewinnen.

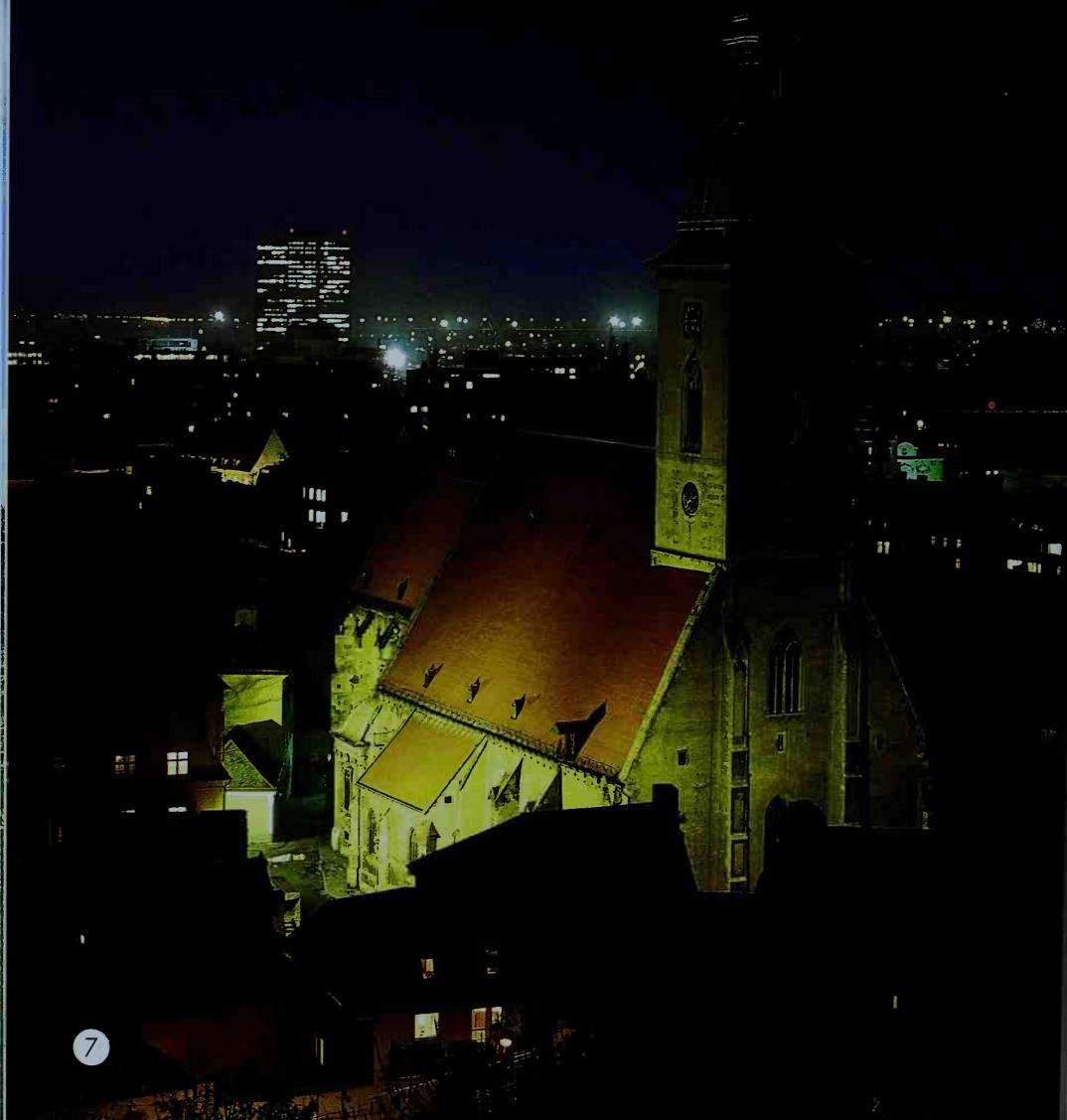
Lýdia Slabá

GESCHICHTE

Die Besiedlung des heutigen Gebietes von Bratislava beweisen zahlreiche Funde aus der jüngeren Steinzeit. Das erste schriftliche Dokument über die Bratislaver Burg erinnert an die tragische Schlacht der Bajuwaren mit Magyaren am **4. 7. 907**. Deutschsprachige historische Quellen nennen die Burg Brezalauspurc, woraus der Name Pressburg entstand. Die lateinische Bezeichnung Posonium stammt vom Namen des slawischen Fürsten Božan, der höchstwahrscheinlich im 10. Jh. lebte. Weitere historische Ereignisse sind: **1271** Friedensvertrag zwischen dem ungarischen König Stefan V. und dem böhmischen König Otakar II.; **1491** Übereinkunft zwischen der Familie Jagiello und den Habsburgern über die Erbrechte der ungarischen Krone; **1626** Vertrag zwischen dem deutschen Kaiser Ferdinand II. und Gabriel Bethlen. Nach der Schlacht bei Austerlitz kommt es zum Friedensvertrag von Pressburg, unterzeichnet **1805** im Primatepalast. Für Österreich unterzeichnet Fürst Lichtenstein und für Napoleons Frankreich Minister der Auslandsbeziehungen Talleyrand. Privilegien und Rechte, die die Bratislaver Bürger **1291** erwarben, bestätigte König Mathias Korvinus in der Goldenen Bulle (der mit goldenen Siegel versehenen) aus dem Jahre **1464**. Unter dem ungarischen König Mathias Korvinus entsteht die erste Hochschule auf dem Gebiet der Slowakei. Die Universität Academia Istropolitana mit vier Fakultäten (arthistische, theologische, juristische und medizinische) wird **1467** eröffnet. Die Unterrichtssprache ist Lateinisch. Ihr Gebäude in Ventúrska Str. 3 wird **1961** zum Nationaldenkmal erklärt. Die ungarische Krone wird nach Bratislava zum ersten Mal **1522** gebracht. Das Parlament entscheidet **1608**, daß die königliche Krone und Krönungsjuwelen in der Bratislaver Burg aufbewahrt werden sollen. Von **1712** bis **1784** befanden sie sich im südwestlichen Turm, dem sogenannten Krönungsturm der Bratislaver Burg. Nur wenn Gefahr in Verzug war, waren die Juwelen außerhalb der Stadt aufbewahrt. Bratislava wird **1536**, also zehn Jahre nach der Schlacht bei Mohács, zur Hauptstadt Ungarns. Da Székesfehérvár **1543** von den Türken besetzt wird, entscheidet sich der König Ferdinand seinen Sohn Maximilian in Bratislava zum ungarischen König zu krönen. Von **1563** bis **1830** finden im Martinsdom 19 Krönungen statt, unter ihnen auch die von Maria Theresia **1742**. **1830** wird hier Ferdinand V. als letzter Herrscher gekrönt. Die Entwicklung Bratislavas wird durch Aufstände gegen die Habsburger sowie Ständeunruhen (vom Bocskay- bis zu Rákoczi II. Aufstand zu Beginn des 18. Jhs.) gebremst. Sie zerstören die Bratislaver Vorstadt und besetzen auch die Stadt und die Burg (Bethlen **1618-1621**, Tököly zu Beginn der 80er Jahre des 17. Jhs.). Auch die Türken verwüsten die Stadt erheblich. Die erste umfangreiche Geschichte Ungarns und seiner Hauptstadt stellt der slowakische Gelehrte und Pädagoge Mathias Bell (**1684 - 1749**) im ersten Band seines großen Werkes *Notitiae Hungariae novae historico-geografica* (Historisch-geographische Erkenntnisse über das Neue Ungarn) dar, das **1735** erscheint. Diesen Band widmet der Autor dem Bratislaver Komitat und seinen Städten. Nachdem die Türken aus dem Lande vertrieben und der Rákoczi-Aufstand niedergeschlagen wird, stabilisiert sich die politische Lage. Maria Theresia lässt in den Jahren **1762** bis **1765** die königliche Burg zum repräsentativen Sitz im feinen Rokokostil für die ungarischen Herrscher umbauen. Am **1. Januar 1766** zieht der neue ungarische Platzhalter, Albert Sachsen-Tessin, der Schwiegersohn der Kaiserin, mit seiner Gattin Maria Christine in die Burg ein. Zu den Neuerungen der Burg gehört auch eine Wasserleitung, die nach einem Projekt des Hofrates und Erfinders Wolfgang Kempelen (**1734 -**

1804), des gebürtigen Bratislaver, gebaut wird. Der Thronnachfolger von Maria Theresia, ihr Sohn Josef II. lässt sich nicht mehr zum ungarischen König krönen, sondern er herrscht im Lande als absolutistischer Herrscher, der den Ideen der Aufklärung aufgeschlossen ist. Damit wird auch die Ära der Krönungsstadt Bratislava in den 80er Jahren des 18. Jhs. beendet. Alle Verwaltungsorgane werden nach Buda (Ofen) verlegt, das zur Hauptstadt Ungarns wird. Bratislava blieb bis **1848** Sitz des ungarischen Parlaments. Während der Napoleonischen Kriege in Mitteleuropa Anfang des 19. Jhs. erreicht das französische Heer Bratislava, aber die Stadt kann sie nicht erobern. Nach der Dreikaiserschlacht bei Austerlitz wird **1805** im Primatialpalast der sogenannte Bratislaver Frieden unterschrieben. Militärische Einheiten halten sich in der Bratislaver Burg auf. Sie verwüsten die Burg und setzen sie **1811** schließlich in Brand. Die erste Pferdebahn in der Slowakei wird von **1838 - 1846** zwischen Bratislava und Trnava gebaut. Der erste Abschnitt wird **1840** in Betrieb genommen. Der Ausgangsbahnhof befand sich hinter dem Hotel Carlton. Die Bahn führte durch den heutigen Štúr- und Šafárik-Platz, durch die Karadžič- in die Krížna-Straße, wo sich eines der ersten Bahnhofsgebäude befand. Es ist bis heute erhalten. Von dorthin verlief die Pferdebahn nach Svatý Jur, die **1846** nach Trnava und Sered' verlängert wurde. Die erste in der slowakischen Schriftsprache verfaßte politische Zeitung Slovenskej národnej novini wird in Bratislava von **1. 8. 1845** bis **9. 6. 1848** herausgegeben. Sie ist das Organ der Nationalbewegung und hilft bei der Beseitigung der Nationalunterdrückung sowie bei der Verbreitung und Festigung der Schriftsprache auf dem Lande. Der Herausgeber und Hauptredakteur ist der Politiker, Schriftsteller, Journalist und Nationalerwecker Ľudovít Štúr. Unter dem Druck der Revolutionsereignisse tagt **1847** das Ungarische Parlament zum letzten Mal in Prešporok, in dem **1848** die sogenannten Märzkonstitutionsgesetze verabschiedet werden. Diese lösen das Feudalsystem, damit also auch die Leibeigenschaft, in Ungarn formal auf und eröffnen den Weg zur kapitalistischen Gesellschaft. Seit diesem historischen Ereignis ist Bratislava kein Parlamentzentrum mehr. Der Sitz ist von nun an in Buda und Pest. Am **1. 1. 1919** wird Bratislava von tschechoslowakischen Militäreinheiten besetzt und dem neuen Staat angeschlossen. Am **7. 1. 1919** wird Samuel Zoch der erste Gespan (Vorsteher) des Komitats. Einen Monat später zieht das Ministerium der Tschechoslowakischen Republik für Verwaltung der Slowakei nach Bratislava um. Es wird vom Minister Vavro Šrobár geleitet. Bratislava wird das offizielle Verwaltungszentrum der Slowakei. Nach der Besetzung von Böhmen und Mähren durch Hitlers Armee wird Bratislava am **13. 3. 1939** unter Schirmherrschaft des Hitlerreiches zur Hauptstadt der „verstümmelten“ Slowakischen Republik. Nach der Wiederherstellung der Tschechoslowakei im Jahre **1945** wird Bratislava zum Sitz neuer Verwaltungs- und Regierungsorgane der Slowakei. Am **21. 8. 1968** wird das Gesetz Nr. 143/68 feierlich in der Bratislaver Burg unterschrieben, mit dem sich die Tschechoslowakei ab dem **28. 10. 1968** in einen föderativen aus zwei Republiken - der Tschechischen und Slowakischen sozialistischen Republik - bestehenden Staat umgewandelt hat. Bratislava wird die Hauptstadt der Slowakischen sozialistischen Republik. Nach der Wende im Jahre **1989** und dem danach folgenden Zusammenbruch des kommunistischen Regimes wird der Prozeß der nationalen und staatlichen Emancipation der Slowaken durch die Trennung der Tschecho-Slowakei beendet. Die Bratislaver Burg wird am **1. 1. 1993** zum Zeugen der feierlichen Erklärung der staatlichen Unabhängigkeit der Slowakischen Republik. Bratislava wird damit die Hauptstadt eines souveränen Staates. Heute leben hier etwa 450 tausend Einwohner. Die Slowaken stellen etwa 90 Prozent der internationalen Zusammensetzung der Bevölkerung dieser Stadt.

INTRODUCTION

Posonium, Pressburg, Bratislava. Les différentes appellations de cette ville adossée aux flancs des Petites Carpathes, située sur les bords des larges méandres que dessine le Danube, entourée de vignobles, évoquent sa longue et presque millénaire histoire: C'est pourquoi il est difficile de rédiger une introduction à ce recueil de photographies, sans éprouver un brin de nostalgie. Malheureusement manquent ici beaucoup de photos de bâtiments, rues, places, églises et autres monuments historiques que personne n'admirera plus jamais, à la suite des coups portés à l'architecture urbaine pendant la période socialiste.

Les habitants de Bratislava ont tout connu dans leur histoire. Ils ont souffert à plusieurs reprises de la peste ou du choléra. Ils ont été les témoins du sacre de plusieurs rois, mais également les témoins de plusieurs soulèvements. Les remparts ont résisté aux assauts des Tatares et des Turcs. Bratislava fut la résidence de nombreuses familles aristocratiques. Y ont vécu des personnalités de premier ordre du monde européen de la musique, de l'art et des sciences, parce que c'est là que fut fondée une des premières universités de l'Europe Centrale.

Bratislava s'est montrée amicale à l'égard de nombreux seigneurs, officiers, à l'égard d'autres personnalités qui l'ont marquée sûrement, ont contribué favorablement à son développement.

La vie apporte toujours quelque chose de nouveau, Bratislava a également atteint de nouvelles dimensions. Se sont ajoutés de nouvelles écoles supérieures, des cités universitaires, des instituts de recherche, des centres commerciaux, de nouveaux quartiers, des galeries, théâtres, stades, ponts, de prestigieux bâtiments, sièges de banques et groupes d'assurances. Certains bâtiments historiques, avant tout le château, les rues, places de la vieille ville ont retrouvé un aspect attrayant qui la dynamisent. Une ville de province est devenue une ville de presqu'un million d'habitants, capitale de la République Slovaque avec ses trois universités, son industrie développée dominée par la chimie. Je crois que tout comme cette ville sur le Danube avec ses coins romantiques, ses monuments historiques remarquables et ses particularités a su gagner le cœur et l'admiration de l'auteur de ce recueil, elle saura gagner les sympathies pas uniquement des Slovaques, mais également des touristes car désormais Bratislava est une ville importante au cœur de l'Europe.

Lýdia Slabá

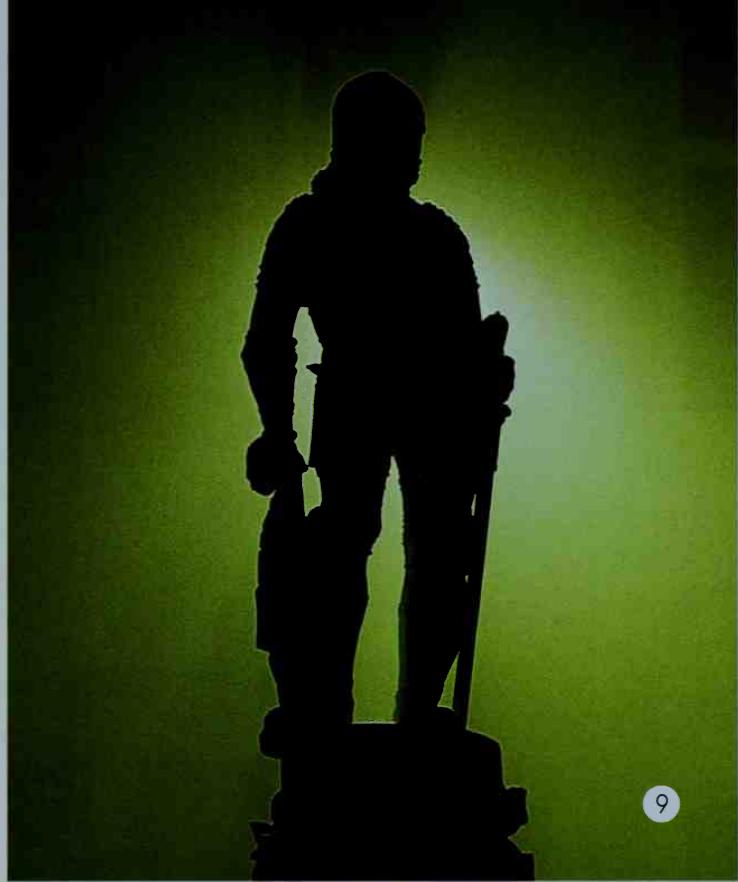
HISTOIRE

Les preuves de l'occupation de la région de Bratislava remontent au néolithique. Le premier document écrit, relatif au château de Bratislava porte mention de la bataille qui opposa les Bavarois aux Magyars le **4 juillet 907**. La future Pressbourg est mentionnée par des sources allemandes qui appellent Brezalauspurc le château de Bratislava. L'appellation latine de Posoniu姆 quant à elle vient du nom du prince slave Božan qui a vécu très probablement au 10e siècle. Sur le territoire de l'actuelle ville de Bratislava se sont déroulés maints événements historiques: **1271** - Traité de paix entre le roi hongrois Etienne V et le roi tchèque Otokar II.; **1491** - Traité entre la famille des Jagelons et la famille des Habsbourgs relatif à l'héritage de la couronne hongroise; **1626** Traité entre l'empereur allemand Ferdinand II et Gabriel Bethlen; **1805** La paix la plus célèbre signée pour la partie autrichienne par le Prince Lichtenstein et pour la partie française par le ministre des relations extérieures Talleyrand après la bataille d'Austerlitz. Les priviléges et droits déjà acquis par les habitants de Bratislava en **1291** sont reconfirmés en **1464** par la Bulle d'Or du Roi Matias Corvinus (document portant un sceau doré). Sur décision du roi hongrois Mathias Corvinus est créée la première Ecole Supérieure en Slovaquie. L'Université Academia Istropolitana avec ses quatre facultés (arts, théologie, droit, médecine) ouvre ses portes en **1467**. L'enseignement est dispensé en latin. Ses bâtiments au No. 3 de la rue Venturska, vue leur importance, sont depuis **1961** patrimoine national. La couronne hongroise siège en **1522** à Bratislava pour la première fois. Le Parlement décide en **1608** que la couronne royale et les joyaux de la couronne doivent être abrités dans les murs du château de Bratislava. Ils sont restés en permanence de **1712 à 1784** dans la tour sud-ouest, appelée la tour de la couronne. Les joyaux n'ont quitté cet endroit qu'en cas de grand danger. Bratislava devient la capitale de la Hongrie 10 ans après la bataille de Moháč en **1536**. A la suite de l'invasion de Székesfehérvár par les Turcs en **1536**, le roi allemand Ferdinand décide de sacrer son fils Maximilien roi de Hongrie à Bratislava. Les couronnements ont eu lieu de **1563 à 1830** dans la cathédrale Saint-Martin. C'est également là, qu'a eu lieu le sacre de Marie-Thérèse en **1742**. Ferdinand V est le dernier roi à y être couronné en **1830**. Le développement de Bratislava est freiné par des soulèvements contre les Habsbourgs et par l'insurrection des Ordres (du soulèvement de Bocskay à celui de Rákoczi II au début du 18e siècle). Les insurgés ne détruisent pas seulement les faubourgs de Bratislava, mais occupent encore la ville et le château (Bethlen **1618-1621**, Tököly au début des années 80 au 17e siècle). Les Turcs détruiront également la ville. La première Histoire significative de la Hongrie et de sa capitale est due à la plume de l'Encyclopédiste et Pédagogue slovaque Mathias Bel (**1684-1749**). Le premier volume de son immense œuvre „Notitiae Hungariae novae historico-geografica“ parut en **1735**. Il est dédié au Comitat de Bratislava et à ses habitants. Une fois les turcs repoussés du pays et une fois maté le soulèvement de Rakoczi, la situation politique se stabilise. Marie-Thérèse de **1762 à 1765** fait restaurer le château royal en style rococo et il devient le siège de représentation de la cour hongroise. C'est en **1766** que le nouveau possesseur hongrois s'y installe. C'est Albert Sachsen-Tessin et son épouse Marie-Christine, la fille de l'impératrice. Parmi les nouveautés du château il faut noter les canalisations

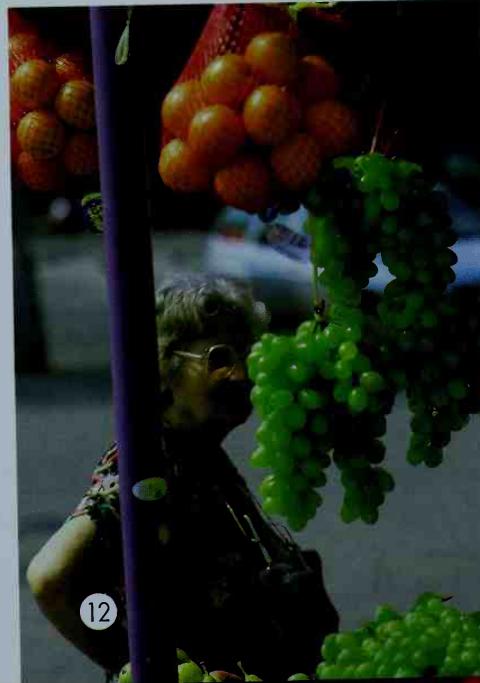
d'eau qui sont installées d'après la requête du Conseil royal et de son inventeur Wolfgang Kempelen (**1734-1804**) natif de Bratislava. Le successeur de Marie-Thérèse, son fils Joseph II abandonne l'idée d'être sacré roi de Hongrie et règne sur le pays en despote éclairé. Avec lui, vers **1780** Bratislava cesse d'être la ville des sacres royaux. Il transfère à Buda les organes politiques et administratifs, qui devient ainsi la capitale hongroise. Bratislava abrite jusqu'en **1848** le Parlement Hongrois. Pendant les guerres napoléoniennes en Europe Centrale au début du 19e siècle, les troupes françaises atteignent la rive droit du Danube à Bratislava, mais ne réussissent pas à s'emparer de la ville. Après la Bataille des 3 empereurs à Austerlitz c'est dans le Palais Primatial qu'est signé le Traité de Pressbourg en **1805**. Des unités militaires occupent le château de Bratislava et causent sa destruction par le feu en **1911**. La première ligne ferroviaire tractée par des chevaux en Slovaquie relie Bratislava à Trnava entre **1838** et **1846**. Le premier tronçon a été mis en service en **1840**. La gare de départ se trouvait derrière l'hôtel Carlton et la ligne passait par l'actuelle place Šafárik, empruntait les rues Karadžič et Krížna où est construite la première bâtie abritant une gare ferroviaire à traction animale. Elle se trouve de nos jours encore au même endroit. De là, la ligne allait vers Saint - Jur et elle fut prolongée en **1846** vers Trnava et Sered'. Le premier journal politique rédigé en Slovaque codifié est le „Slovenske národnje novini“ qui paraît à Bratislava du **1er août 1845** au **9 juin 1848**. Il est la tribune du mouvement national et participe à la lutte contre l'oppression nationale tout comme à la diffusion et au renforcement de la langue codifiée. L'éditeur et rédacteur en chef est le politicien, écrivain, journaliste et bienfaiteur de la nation Ľudovít Štúr. Sous la pression des événements révolutionnaires, le Parlement hongrois siège pour la dernière fois en **1847** à Prešporok, d'où sont promulguées les lois constitutionnelles de Mars en **1848**. Elles abolissent en Hongrie le système féodal, tout comme le servage et elles ouvrent la voie au capitalisme. Après ces événements historiques, Bratislava perd son rôle de ville parlementaire, le Parlement siège désormais à Buda et Pest. Le **1er janvier 1919**, Bratislava est occupée par les unités militaires tchécoslovaques et est intégrée au nouvel Etat. Le **7 janvier 1919** Samuel Zoch est chef du Comitat. Presque un mois plus tard, le Ministère de la République Tchécoslovaque s'y installe pour diriger la Slovaquie. Il est dirigé par Vavro Šrobár. Bratislava devient le centre administratif officiel de la Slovaquie. Après l'occupation de la Bohême et de la Moravie par les armées d'Hitler le **13 mars 1939**, Bratislava devient sous le tutorat de l'empire allemand la capitale d'une République Slovaque mutilée. Après la reconstitution de la Tchécoslovaquie en **1945**, Bratislava est à nouveau le siège des institutions administratives et gouvernementales de la Slovaquie. Le **21 août 1968** la loi No 143/68 est signée solennellement au château de Bratislava et porte création à compter du **28 octobre 1968** d'un Etat Fédéral constitué de 2 Républiques populaires - la République Tchèque et la République Slovaque. Bratislava devient la capitale de la République Socialiste Slovaque. Après le tournant de l'année **1989** et l'effondrement consécutif du régime socialiste, le processus d'émancipation nationale et politique des Slovaques conduit à la partition de la Tchécoslovaquie. C'est au château de Bratislava que l'on célèbre solennellement le **1er janvier 1993** l'Indépendance de la République Slovaque. Bratislava se retrouve ainsi à la tête d'un Etat souverain. Aujourd'hui elle compte environ 450 000 habitants et les Slovaques représentent environ 90% de cette mosaïque humaine.

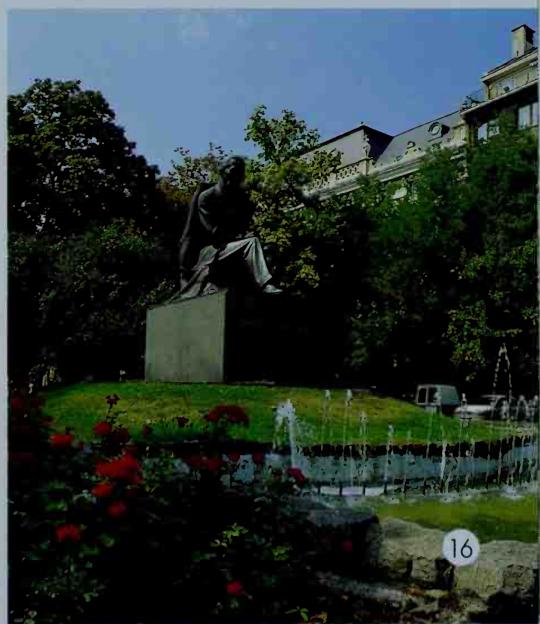
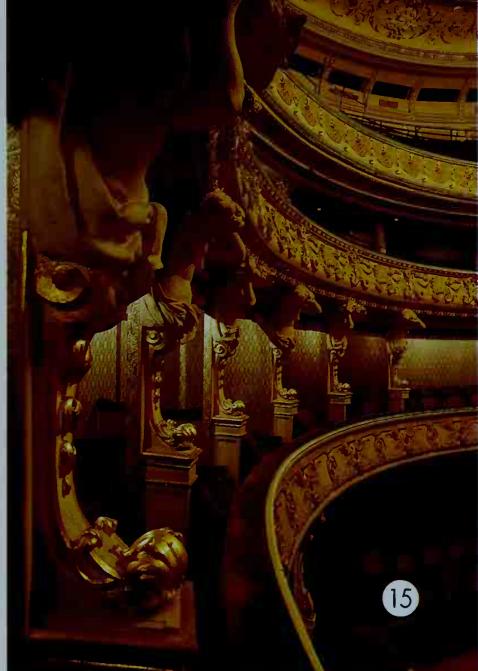
9

10

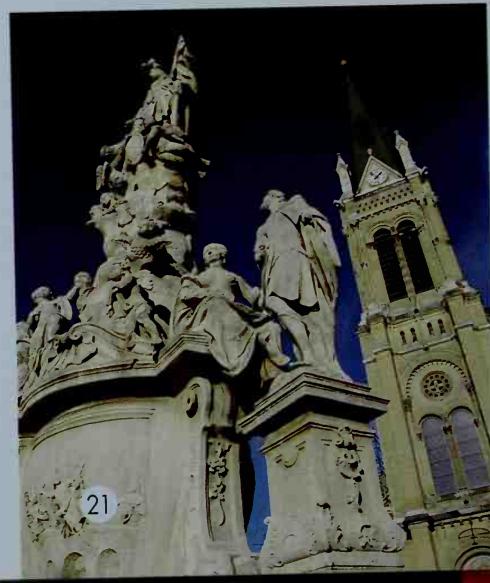
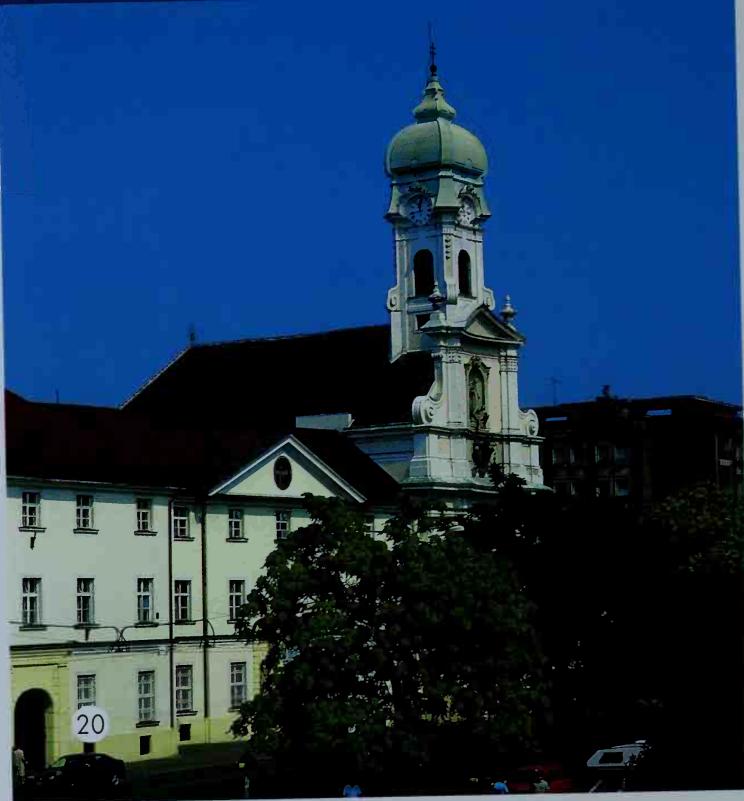

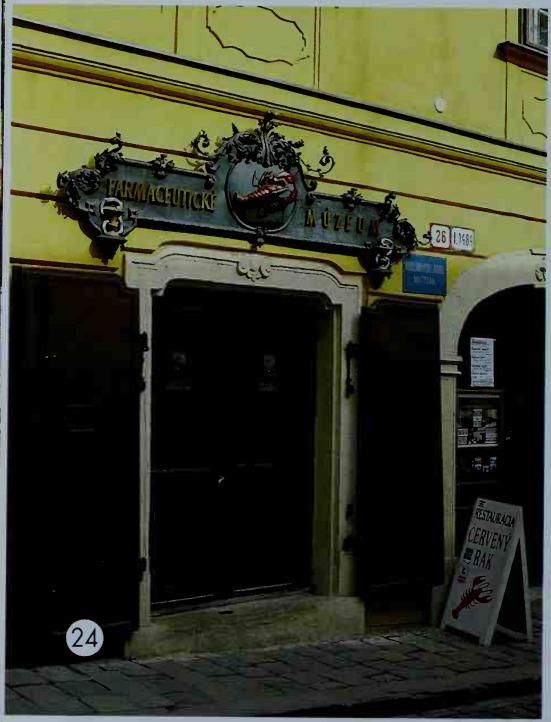

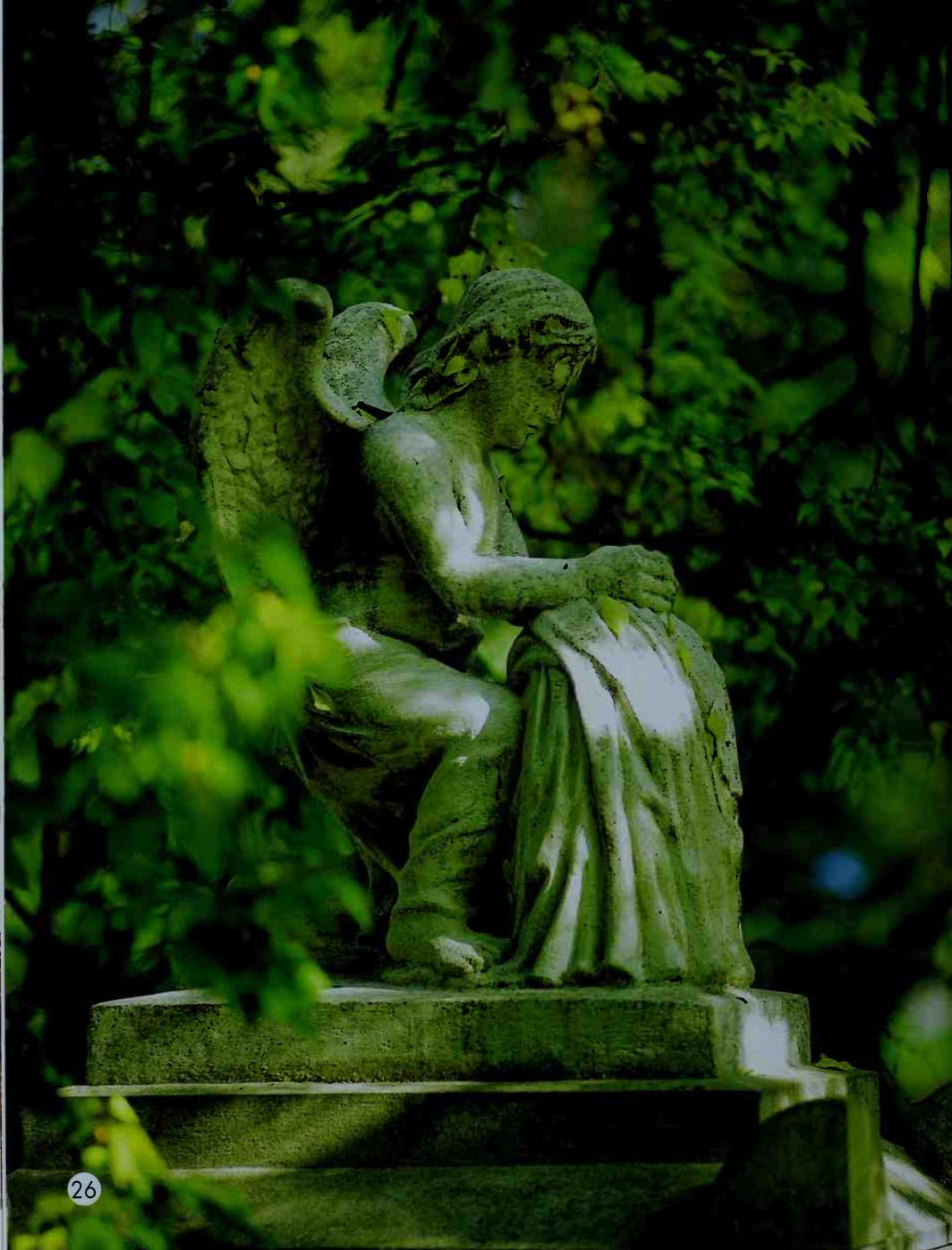

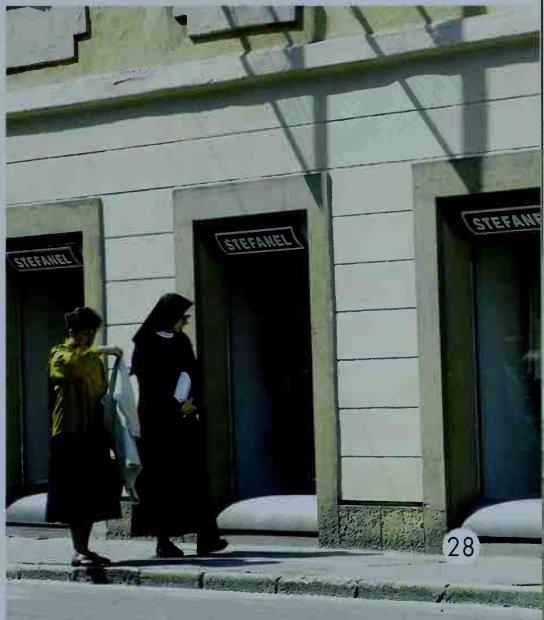

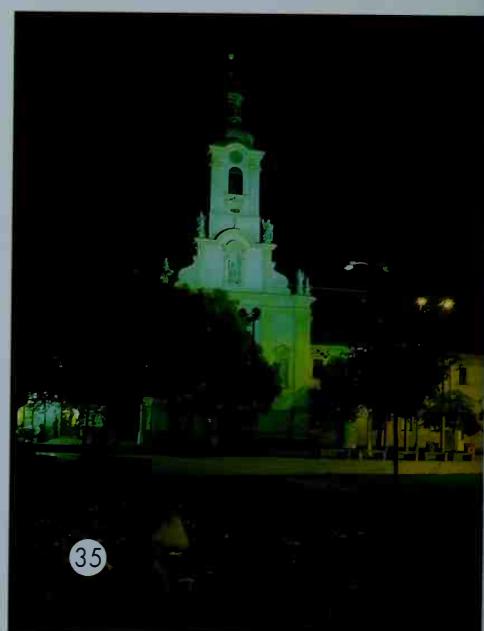
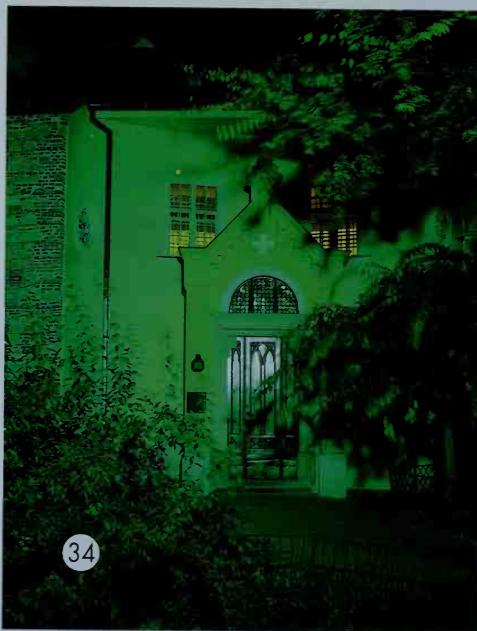

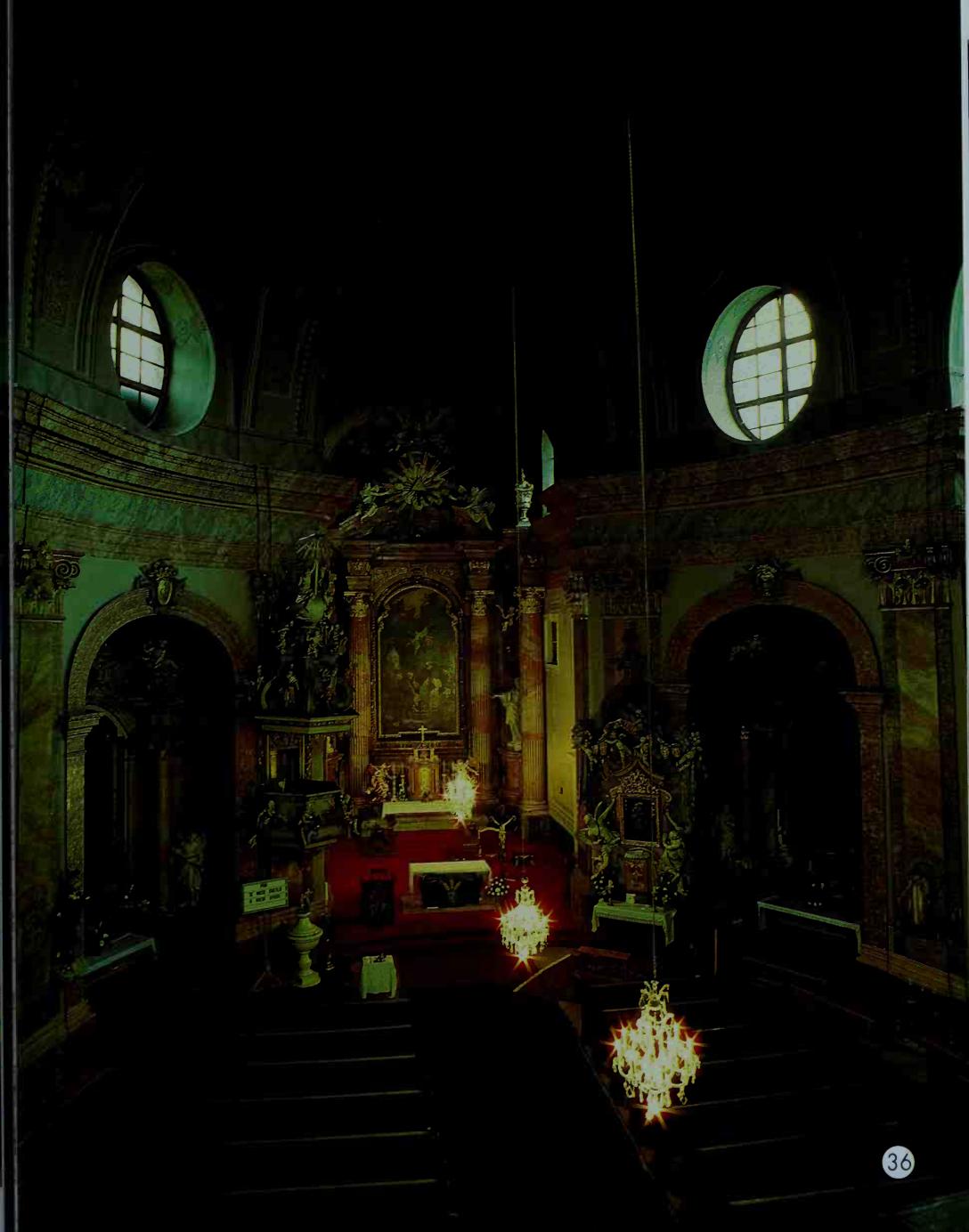

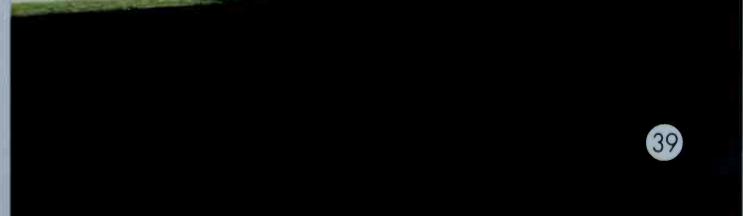
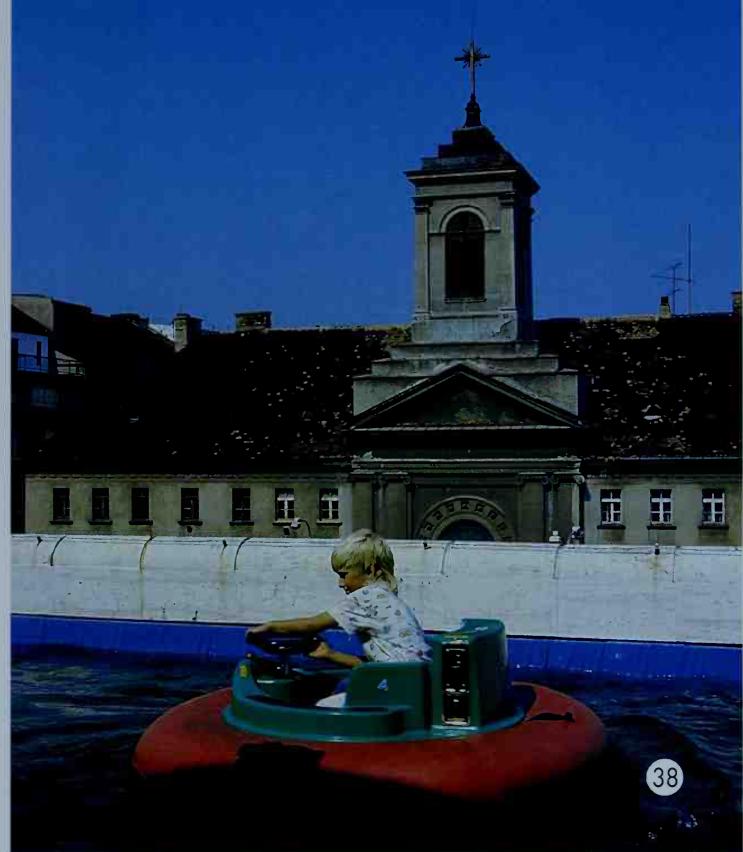

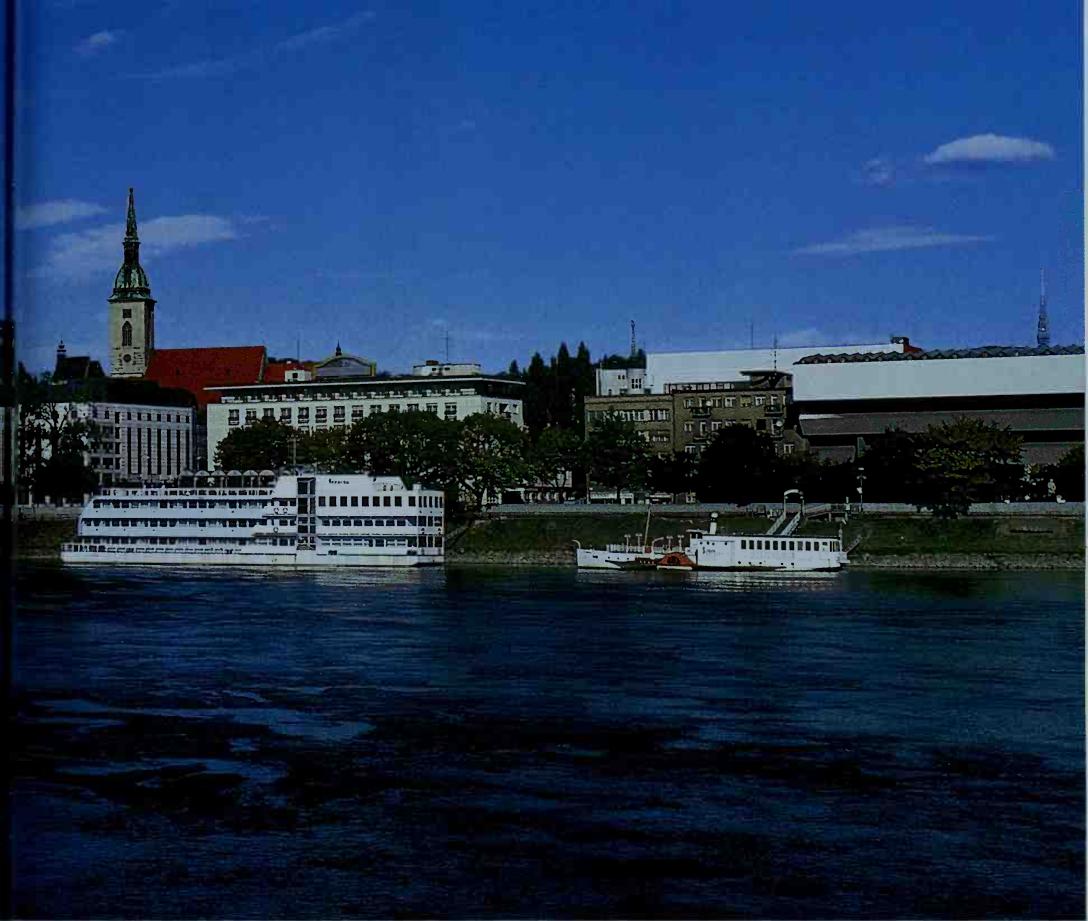

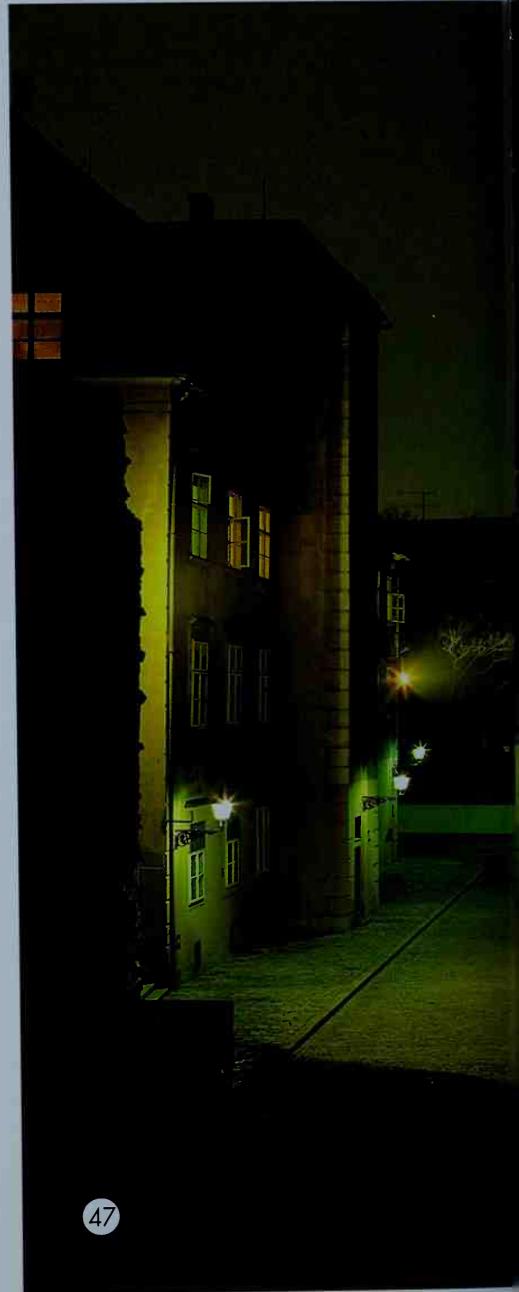
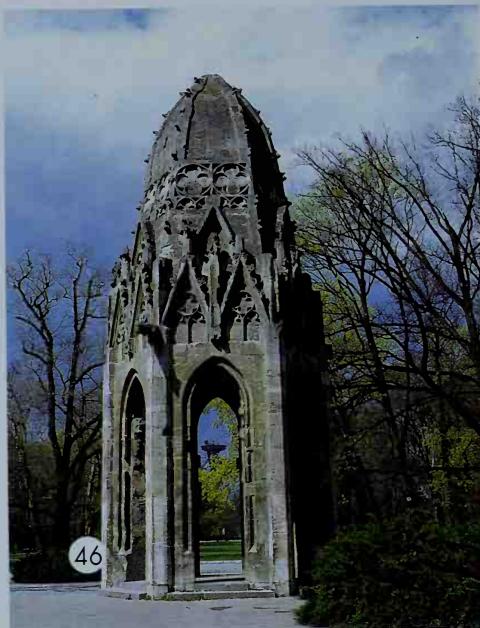

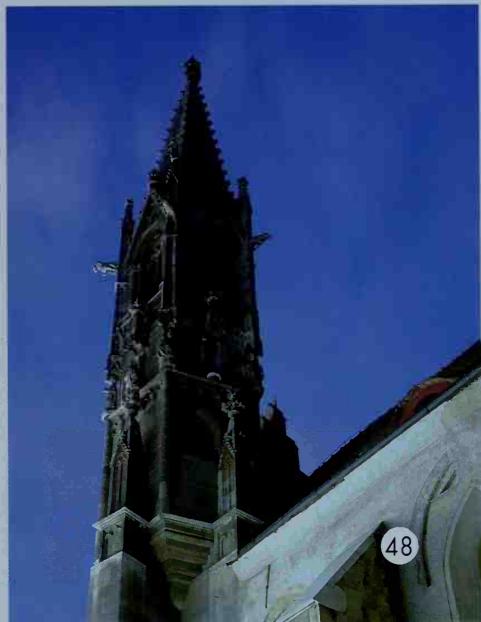
43

44

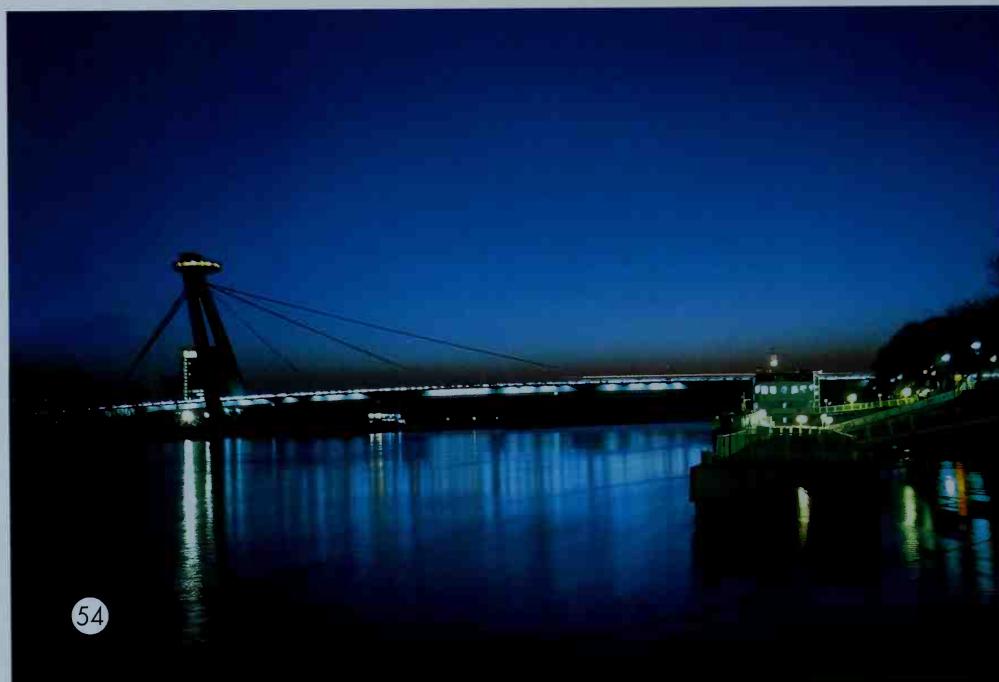

53

54

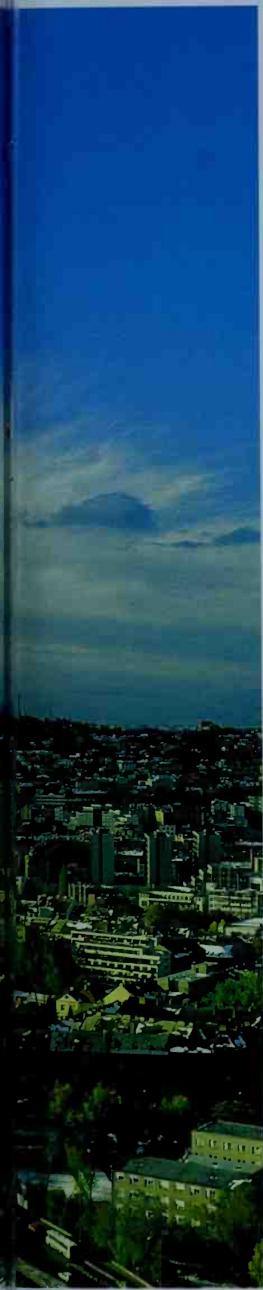

55

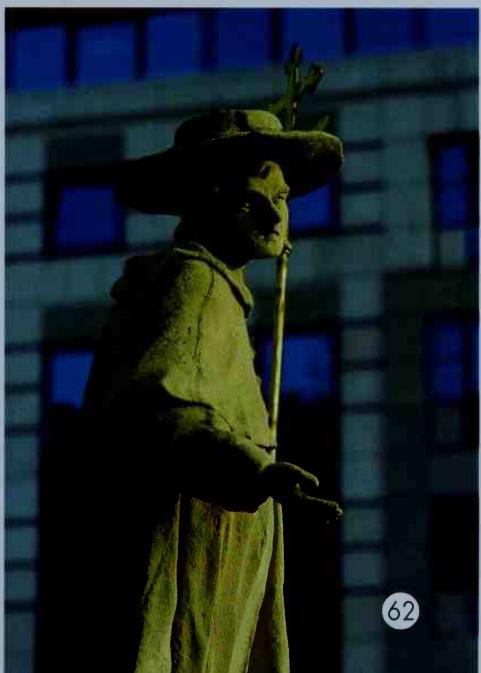
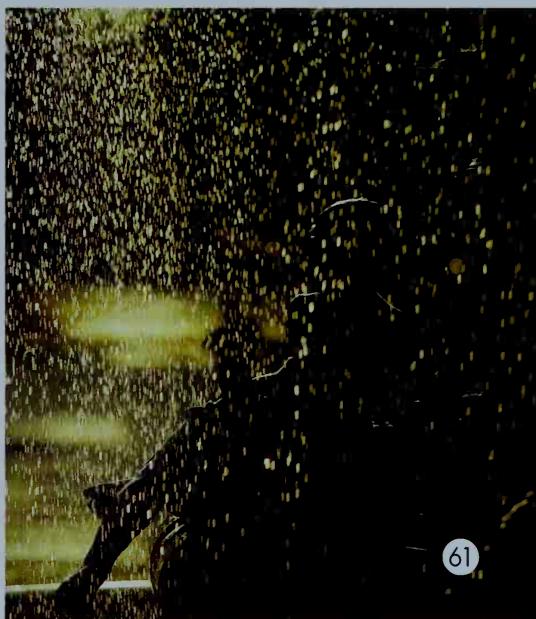

56

TEXTY POD OBRÁZKY

1. Umelecké fragmenty vzácných historických pamiatok. **2.** Panoráma Bratislavu s hradom z pravého brehu Dunaja. **3.** Pohľad na budovu Národnej rady Slovenskej republiky, pod ktorou preteká rieka Dunaj. **4.** Most Slovenského národného povstania patrí medzi novodobé dominanty Bratislavu. **5.** Michalská ulica, v pozadí Michalská brána s vežou, kde je umiestnené Múzeum zbraní, pochádza z 13. storočia a je jedinou dodnes zachovanou mestskou bránou. **6.** Slavín - pomník vojakom Sovietskej armády, ktorí padli pri oslobodzovaní Bratislavu. **7.** Pohľad na západnú časť dómu sv. Martina. Vedúcim stavby tohto gotického chrámu z konca 14. storočia bol staviteľ zo stavebnej dielne dómu sv. Štefana vo Viedni. Touto pozoruhodnou stavbou sa v Bratislave ukončil vývoj gotickej architektúry. **8. a 9.** Srdcom starej Bratislavu je Hlavné námestie s Maximiliánovou fontánou (predtým Rolandovou), so Starou radnicou a radničnou vežou. **10.** Františkánske námestie s mariánskym stĺpom z roku 1675 od neznámeho rakúskeho sochára, je najobľúbenejším miestom stretnutí mládeže. **11. a 13.** Bratislava ponúka množstvo občerstvení v príjemnom a tichom prostredí svojich historických uličiek. **12.** Na nákupoch v starej Bratislave. **14.** Slovenské národné divadlo, ktoré sa nachádza v najrušnejšom centre Bratislavu, svojou operou, ale aj baletnou scénou láka návštevníkov z celej Európy. **15.** Interiér Slovenského národného divadla, znova vybudovaného roku 1886, kde odznievajú významné operné a baletné diela lákajúce návštevníkov z celej Európy. **16.** Park v centre mesta so sochou významného slovenského básnika Pavla Országa Hviezdoslava, po ktorom je pomenované aj celé námestie. **17.** Grassalkovičov palác, sídlo prezidenta republiky. **18.** Príslušníci čestnej stráže prezidenta Slovenskej republiky. **19.** Barokový arcibiskupský palác na Námestí slobody, slúžil svojou noblesou uhorským prímasom, dnes je sídlom vlády Slovenskej republiky. **20.** Barokový jednoloďový kostol sv. Alžbety dal postaviť v r. 1739 – 1743 ostrihomský arcibiskup Imrich Esterházy. **21.** Neogotický Blumentálsky kostol na Americkom námestí z roku 1888. Pozoruhodná je tu busta farára J. Poecka od V. Tilgnera a Ukrižovaný od J. Fadrusza. **22.** Večerná pobožnosť v barokovom kostole rehole kapucínov otvorenom r. 1737. **23.** Detailný záber erbu mesta Bratislavu, ktorý často zdobí portály historických budov. **24.** Vchod do historickej lekárne "U červeného raka", kde od roku 1960 je umiestnené Farmaceutické múzeum s exponátm dokumentujúcimi 700-ročnú história farmácie v Bratislave. **25.** Meštiansky dom „U dobrého pastiera“ z druhej polovice 18. storočia stojí v Podhradí. Svojou rokokovou výzdobou patrí k najmalebnejšej bratislavskej architektúre. Dnes je tu Historické múzeum hodín. **26.** Bratislavské cintoríny oplývajú vzácnymi pamätníkmi dávnej minulosti. **27.** Cesta za pobožnosťou, schody pod dómom sv. Martina. **28.** Na nákupoch v starej Bratislave. **29.** V Kapitulskej ulici,

v historickej časti mesta, kde žijú seminaristi a rehoľné sestry. **30 až 32.** V reprezentatívnych sálach Primaciálneho paláca s barokovým nábytkom, empírovými kachľovými pecami a gobelínm Mestská galéria inštalovala svoje najvzácnejšie umelecké diela. Medzi ne patria pozoruhodné renesančné gobelíny s výjavmi z gréckej báje o láske Heróny a Leandra. Sú výtvorom anglickej dielne v Mortlake z r. 1632. **33.** **a 36.** Barokový kostol trinitárov (tiež sv. Trojice), ktorého základný kameň položili r. 1717. Postavený je podľa vzoru viedenského kostola sv. Petra. **34.** Priečelie barokového kostola kanonistiek Notre Dame (rád venujúci sa výchove dievčat) na Hviezdoslavovom námestí. **35.** Kostol Milosrdných bratov budovaný v r. 1692 – 1728. **37. a 38.** Deti dokážu šantiť či už na terase obchodného domu, alebo v bratislavských parkoch. **39.** Romantické dunajské nábrežie radi vyhľadávajú aj zalúbenici. **40.** Panoráma Bratislavu s hradom z pravého brehu Dunaja. **41.** Botel na Dunaji poskytuje okrem ubytovania a reštauračných služieb príjemné posedenie na vlnách Dunaja domácom i zahraničným návštevníkom. **42.** Moderná dominanta Bratislavu - výšková budova Presscentra. **43.** Slovenská národná galéria otvorená roku 1950. Je to najvýznamnejší stánok národnej kultúry. **44.** Arkádový dvor Starej radnice, kde sa v lete tešia obľube rôzne koncerty a divadelné predstavenia. **45.** Nádvorie Starej radnice s radničnou vežou gotického pôvodu z konca 13. storočia. **46.** Horná časť veže františkánskeho kostola z 15. storočia. V 19. storočí ju premiestnili do dnešného Sadu Janka Kráľa. **47.** Noc v romantickej uličke starej Bratislavu pri dóme sv. Martina. **48.** Veža Klariského kostola - pozoruhodné architektonicko-sochárske dieľo z prelomu 14. a 15. storočia - patrí k vrcholom gotickej architektúry. **49.** Nie je to napodobenina slávnej veže v Pise, ale svojský pohľad fotografa na secesnú vežu Modrého kostolíka. **50.** Aj upratovať sa musí v secesnom Modrom kostolíku postavenom v r. 1910-1913, ktorý je zasvätený sv. Alžbete Uhorskej. **51.** Historická električka, ktorá premáva pri určitých jubileách, v pozadí veža Kalvínskeho kostola na Námestí Slovenského národného povstania. **52.** Socha sv. Juraja na nádvorí Primaciálneho námestia pochádza zo 17. storočia. **53.** Pohľad z mosta Slovenského národného povstania na sútoky svetiel smerujúce z najväčšieho sídliska Bratislavu - Petržalky do centra mesta. **54.** Moderná dominanta Bratislavu - Most Slovenského národného povstania. **55.** Pohľad na východnú časť Bratislavu. **56.** V Bratislavskom prístave. **57.** Bratislava sa rozprestiera nielen pozdĺž rovinatého pobrežia Dunaja, ale sa vklňuje až do vinorodého úpäťia Malých Karpát. **58.** Vstupná brána do Mirbachovho paláca, dnes Mestskej galérie, záhrada kamenná fasáda kostola františkánov. **59.** Námestie Ľudovíta Štúra, v pozadí budova Reduty, sídla Slovenskej filharmónie pri nočnom osvetlení. **60. a 61.** Spodná časť Ganymedovej fontány z r. 1888 zdobí vstup do Slovenského národného divadla na Hviezdoslavovom námestí, jej autorom je bratislavský rodák sochár Viktor Tilgner. **62.** Umelecké fragmenty vzácnych historických pamiatok.

TEXT UNDER THE PHOTOGRAPHS

1. The artistic fragments of the valuable historical monuments. **2.** Panorama of Bratislava with the castle taken from the right bank of the Danube river. **3.** The National Council of the Slovak Republic and the Danube flowing below. **4.** The Bridge of the Slovak National Uprising is one of the important modern structures in Bratislava. **5.** Michalská Street. In the background, the Michalská Gatehouse with the tower inside where the exposition of arms is displayed. It is from the 13th century and is the only gatehouse preserved at present. **6.** Slavín - the monument to the Soviet Army soldiers who fell during the liberation of the town. **7.** A view of the western part of the Cathedral of Saint Martin. The head builder of this Gothic cathedral, dating from the end of 14th century was a member of St. Stephen's Cathedral mason's lodge in Vienna. This remarkable construction completed the development of Gothic architecture in Bratislava. **8. and 9.** The heart of the old Bratislava is the Main Square with the Maximilian Fountain (former Roland), the Old City Hall, and the City Hall Tower. **10.** Franciscan Square with the Marian column is the most favourite meeting place of young people. **11. and 13.** Bratislava offers a lot of opportunities for refreshment in its pleasant and peaceful historical lanes. **12.** Shopping in the old Bratislava. **14.** The Slovak National Theatre, situated in the busiest centre of Bratislava, attracts visitors from all of Europe by its operas and ballets. **15.** The interior of the Slovak National Theatre which was built in 1886. It houses the opera and ballet ensembles attracting visitors from all Europe. **16.** The park in the centre of the city with a sculpture of a significant Slovak poet writer P.O.Hviezdoslav, after whom this square is named. **17.** Grassalkovich's palace, the seat of the President. **18.** Guards of honour of the President of the Slovak Republic. **19.** The Baroque Archbishop's Palace situated in the Freedom Square is presently the residence of the Slovak Government. **20.** The Baroque one-nave Church of St. Elizabeth was built in 1739-1743 thanks to the Archbishop of Esztergom. **21.** The Neo-Gothic Blumenthal Church of 1888 is situated on American Square. There is a remarkable bust of the priest J. Poecko by V.Tilgner as well as Christ on the Cross by J. Fadrusz. **22.** The evening devotions at the Baroque Church of the Capuchin Order built in 1737. **23.** Detailed picture of the Bratislava coat of arms often adorning the portals of historical buildings. **24.** The entrance into historic pharmacy "At the Red Crayfish". It houses the Pharmaceutical Museum with the exhibits showing the 700 years old history of pharmacy in Bratislava. **25.** The burgher house called At the Good Shepherd's is situated at Podhradie (settlement round the castle) and dates back to the second half of 18th century. With its Rococo adornment it is one of the most picturesque houses in Bratislava. **26.** Cemeteries in Bratislava abound in monuments of the ancient past. **27.** The way towards devotions, the stairs leading to the Cathedral of St. Martin. **28.** Shopping in the old Bratislava. **29.** Kapitulská Street, situated in the historical part of the city, where seminarists and nuns

live. **30. - 32.** The City Gallery displayed its most precious artistic works in the representative halls of the Primaciálny palác (the Primatial Palace) furnished with Baroque furniture, empire tiled stores and tapestries. The most remarkable Renaissance tapestries illustrating the Greek myth of the love of Héró and Leandros were woven in the English royal workshop in Mortlake in 1632. **33. and 36.** The Baroque Church of the Trinitarians (the Church of St. Trinity). The foundation stone of the church was laid in 1717 and followed the design of the Church of St. Peter in Vienna. **34.** The façade of the Baroque Cannonist Notre Dame Church on Hviezdoslav Square (nuns of the Order devote to girls education). **35.** The Church of the Brothers of Mercy built in 1692-1728. **37. and 38.** Children can frolic on the department store terrace or in the parks of Bratislava. **39.** The romantic Danube embankment is often the place for couples in love. **40.** Panorama of Bratislava with the castle taken from the right bank of the Danube river. **41.** The hotel offers accommodation and catering services as well as a pleasant atmosphere on the Danube for visitors both from home and abroad. **42.** The modern structure of Bratislava - the Presscentre tower block. **43.** The Slovak National Gallery opened to public in 1950 represents the most significant centre of national culture. **44.** The arcade courtyard of the City Hall, the place where various concerts and theatre performances are given. **45.** The courtyard of the Old City Hall with the City Hall Tower of Gothic origin dating from 13th century. **46.** The tip of a tower from the Franciscan Church dating back to 15th century is on display in Janko Kráľ's Park. **47.** A night in a romantic lane of the old Bratislava at the Cathedral of St. Martin. **48.** The spire of the Church of the Clarists, the remarkable architectural and sculptural work made at the turn of 14th and 15th centuries, one of the masterpieces of Gothic architecture. **49.** This is not the imitation of the famous tower in Pisa but photographer's specific view of Art-Noveau tower of the Blue Church. **50.** It is also necessary to clean inside the Blue Church which is dedicated to St. Elizabeth of Hungary and was built in 1910-1913. **51.** The historical tram running on special occasions. In the background, the tower of the Calvinist Church on the Slovak National Uprising Square. **52.** St. George's statue in the courtyard of the Primatial Palace dates back to 17th century. **53.** A view from the Slovak National Uprising Bridge of the lights coming from the largest housing estate in Bratislava - Petržalka. **54.** The modern structure of Bratislava - the Slovak National Uprising Bridge. **55.** A view of the eastern part of Bratislava. **56.** At the Bratislava port. **57.** Bratislava spreads out not only along the banks of the Danube but it also spreads into the viniferous foothills of the Small Carpathian Mountains. **58.** The entrance to Mirbach's Palace which houses the City Gallery of Bratislava. On the left, the stone façade of the Franciscan Church. **59.** Ľudovít Štúr Square. In the background, the building of the Reduta, the seat of the Slovak Philharmonic Orchestra illuminated at night. **60. and 61.** A detail of Ganymedes Fountain designed by Victor Tilgner, a sculptor, native of Bratislava. The fountain is from 1888 and adorns the entrance of the Slovak National Theatre on Hviezdoslav Square. **62.** The artistic fragments of the valuable historical monuments.

TEXTE ZU FOTOS

1. Künstlerische Fragmente der wertvollen historischen Denkmäler. **2.** Das Panorama Bratislavas mit der Burg vom rechten Ufer der Donau. **3.** Blick auf das Gebäude des Slowakischen Nationalrates, unterhalb die Donau. **4.** Die Brücke des Slowakischen Nationalaufstandes gehört zu den neuen Wahrzeichen Bratislavas. **5.** Die Michaelstraße mit dem Michaelsturm im Hintergrund aus dem 13. Jh. Im Turm befindet sich das Museum der historischen Waffen. Es ist das einzige bis heute erhaltene Stadttor. **6.** Slavín, Denkmal der Sowjetarmeesoldaten, die bei der Befreiung Bratislavas gefallen sind. **7.** Blick auf den Westteil des Martinsdoms. Der Hauptbaumeister dieser gotischen Kathedrale aus dem 14. Jh. war einer der Meister des Stefansdoms in Wien. Mit diesem bemerkenswerten Bau endete die Entwicklung der gotischen Architektur in Bratislava. **8. und 9.** Das Herz der Altstadt ist der Hauptplatz mit dem Maximilian-Brunnen (vorher auch Roland-Brunnen genannt) und dem Alten Rathaus mit seinem Rathaufturm. **10.** Der Franziskanerplatz mit der Mariensäule aus dem Jahre 1675 von einem unbekannten österreichischen Bildhauer gehört zu den beliebtesten Treffpunkten der Jugendlichen. **11. und 13.** Bratislava bietet genug Möglichkeiten zur Erfrischung in der angenehmen und stillen Umgebung seiner historischen Straßen. **12.** Einkaufsbummel in der Altstadt. **14.** Slowakisches Nationaltheater, das sich im lebhaften Zentrum Bratislavas befindet, lockt sowohl mit seiner Oper als auch Ballettaufführungen Besucher aus ganz Europa an. **15.** Das Interieur des Slowakischen Nationaltheaters, das 1886 neu erbaut wurde. Darin werden bedeutende Oper- und Ballettwerke aufgeführt, die Besucher aus ganz Europa hierher locken. **16.** Park im Stadtzentrum mit der Statue des bedeutenden slowakischen Poeten Pavol Orságh Hviezdoslav, nach dem auch der Platz benannt wurde. **17.** Grassalkovich Palast, der Sitz des Präsidenten. **18.** Die Ehrenwache des Präsidenten der Slowakischen Republik. **19.** Der barocke Erzbischöfspalast auf dem Friedensplatz diente einst den ungarischen Erzbischöfen. Heute ist es der Regierungssitz der Slowakischen Republik. **20.** Die einschiffige barocke Elisabethkirche ließ der Esztergomer Erzbischof Imrich Esterházy in Jahren 1739 - 1743 erbauen. **21.** Die neogotische Blumentaler Kirche auf dem Amerikanischen Platz aus dem Jahr 1888. Sehenswert ist die Büste des Pharrers J. Poeck von V. Tilgner und der Gekreuzigte von J. Fadrusz. **22.** Abendgebet in der Barockkirche des Kapuzinerordens aus dem Jahr 1737. **23.** Ein Detailblick auf das Stadtwappen von Bratislava, das oft die Portale der historischen Gebäude schmückt. **24.** Der Eingang in die historische Apotheke "Beim roten Krebs", wo sich seit dem Jahr 1960 das Pharmazeutische Museum befindet, in dem Ausstellungsstücke die 700 jährige Geschichte der Pharmazie in Bratislava dokumentieren. **25.** Beim guten Hirten, ein Bürgerhaus aus der zweiten Hälfte des 18. Jhs. steht in der Vorburg. Mit seinem Rokokoschmuck gehört es zu den schönsten Architekturwerken Bratislavas. Heute befindet sich hier das Historische Uhrenmuseum. **26.** Bratislauer Friedhöfe sind reich an wertvollen Denkmälern aus alten Zeiten. **27.** Der Weg zur Frömmigkeit, Treppe unterhalb des Martinsdoms. **28.** Einkaufsbummel in der Altstadt. **29.** In der Kapitulská

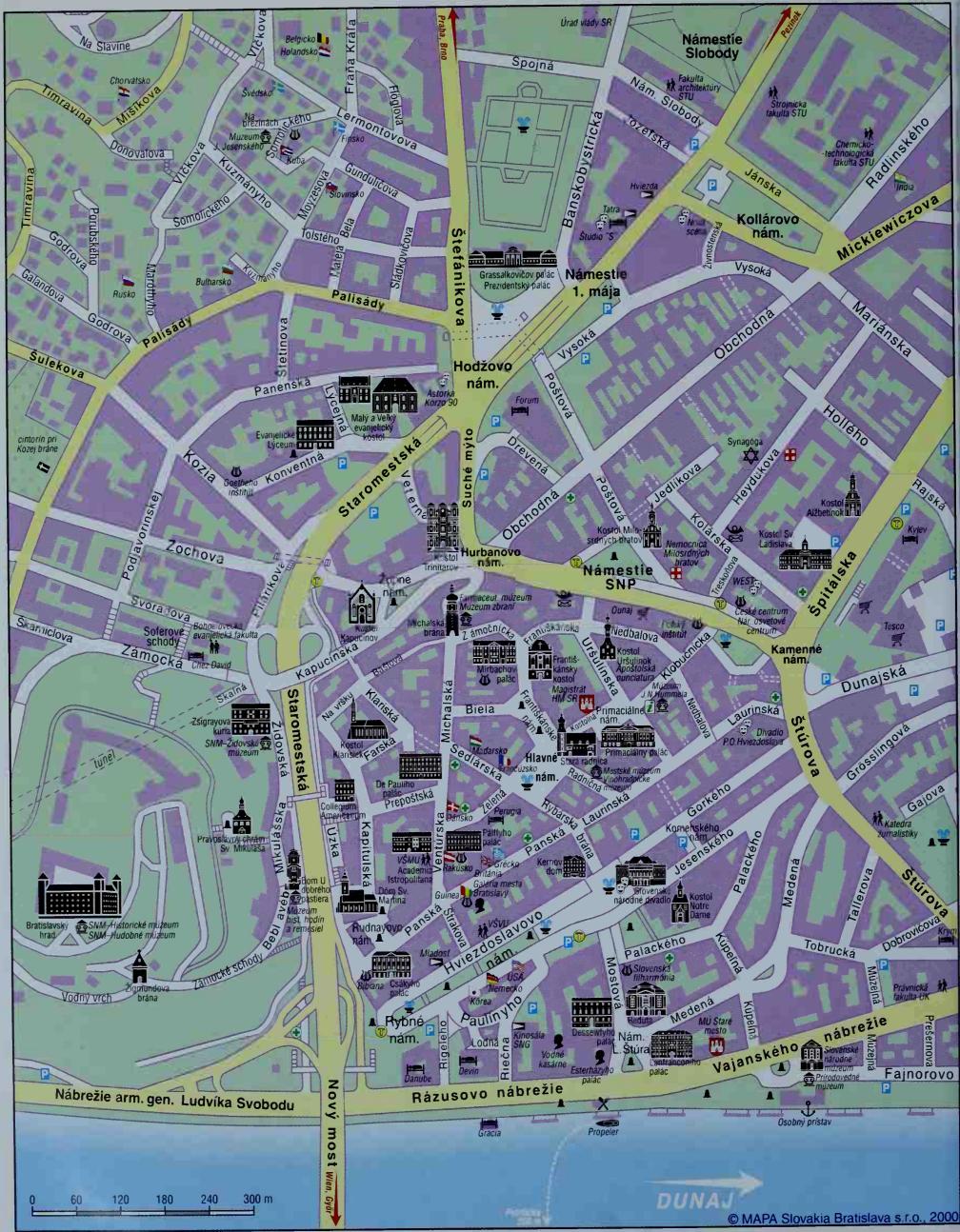
Straße im historischen Stadtteil leben Seminaristen und Ordensschwestern. **30. - 32.** In den repräsentativen Räumen des Primitpalastes mit Barockmöbeln und Kachelofen im Empirestil befinden sich die wertvollsten Kunstwerke der Städtischen Galerie. Unter ihnen sind sehenswerte Renaissance-Tappiserien mit den Motiven der antischen Sage über die Liebe von Hero und Leander. Sie wurden 1632 in einer englischen Werkstatt in Mortlake hergestellt. **33. und 36.** Die Barockkirche der Trinitarier (der heiligen Dreifaltigkeit), deren Grundstein 1717 gelegt wurde. Sie wurde nach Vorbild der Wiener Peterskirche gebaut. **34.** Die Frontseite der Barockkirche der Kanonissen Notre Dame auf dem Hviezdoslav-Platz (Schwesterorden für die Mädchenerziehung). **35.** Die Kirche der barmherzigen Brüder 1692 - 1728 gebaut. **37. und 38.** Kinder spielen sowohl auf der Terrasse des Kaufhauses, als auch in Bratislaver Parks. **39.** Verliebte bevorzugen das romantische Donauufer. **40.** Das Panorama Bratislavas mit der Burg vom rechten Ufer der Donau. **41.** Sowohl den einheimischen als auch den ausländischen Gästen werden in einem Botel auf der Donau Unterkunft und Verpflegung sowie angenehme Sitzmöglichkeiten geboten. **42.** Modernes Wahrzeichen Bratislavas: das Hochhaus des Pressezentrums. **43.** Die Slowakische Nationalgalerie wurde 1950 eröffnet. Sie ist die bedeutendste Einrichtung der slowakischen Kultur. **44.** Der Arkadenhof des Alten Rathauses, wo sich im Sommer verschiedene Konzerte und Theatervorstellungen über eine große Beliebtheit erfreuen. **45.** Innenhof des Alten Rathauses mit dem gotischen Rathausturm aus dem Ende des 13. Jhs. **46.** Der obere Turmteil der Franziskanerkirche aus dem 15. Jh. Im 19. Jh. wurde er in den heutigen Janko-Král'-Garten übertragen. **47.** Abend in einer romantischen Straße der Altstadt am Martinsdom. **48.** Der Turm der Klarissenkirche, ein sehenswertes architektonisches Werk Ende des 14. und Beginn des 15. Jhs., gehört zu Höhepunkten der gotischen Architektur. **49.** Es geht nicht um die Nachahmung des berühmten Pisa-Turms, sondern um einen eigenartigen Blick des Fotografen auf den im Jugendstil erbauten Turm der Blauen Kirche. **50.** Es muß auch in der Kirche aufgeräumt werden. Die im Jugendstil in Jahren 1910 - 1913 gebaute Blaue Kirche ist der heiligen Elisabeth eingeweiht. **51.** Die historische Straßenbahn fährt zu bestimmten Stadtfeierlichkeiten. Im Hintergrund der Turm der Calvin-Kirche auf dem Platz des Slowakischen Nationalaufstandes. **52.** Die St. Georg-Statue auf dem Innenhof des Primitpalastes stammt aus dem 17. Jh. **53.** Blick aus der Brücke des Slowakischen Nationalaufstandes auf Lichtströme, die aus dem größten Stadtviertel Bratislavas Petržalka ins Stadtzentrum führen. **54.** Modernes Wahrzeichen Bratislavas: die Brücke des Slowakischen Nationalaufstandes. **55.** Blick auf den Ostteil Bratislavas. **56.** Im Bratislaver Hafen. **57.** Bratislava liegt nicht nur am flachen Ufer der Donau, sondern erstreckt sich auch bis in die Weinberge auf den Hängen der Kleinen Karpaten. **58.** Eingangstor in den Mirbach-Palast, heutige Städtische Galerie. Links die steinerne Frontseite der Franziskanerkirche. **59.** Abendbeleuchtung auf dem Lúdovít Štúr-Platz mit dem Reduta-Gebäude im Hintergrund, das der Sitz der Slowakischen Philharmonie ist. **60. und 61.** Der untere Teil des Ganymedes-Brunnens aus dem Jahre 1888, der den Eingang ins Slowakische Nationaltheater auf dem Hviezdoslav-Platz schmückt. Sein Autor ist der Bratislaver Bildhauer Viktor Tilgner. **62.** Künstlerische Fragmente der wertvollen historischen Denkmäler.

LEGENDES DES PHOTOGRAPHIES

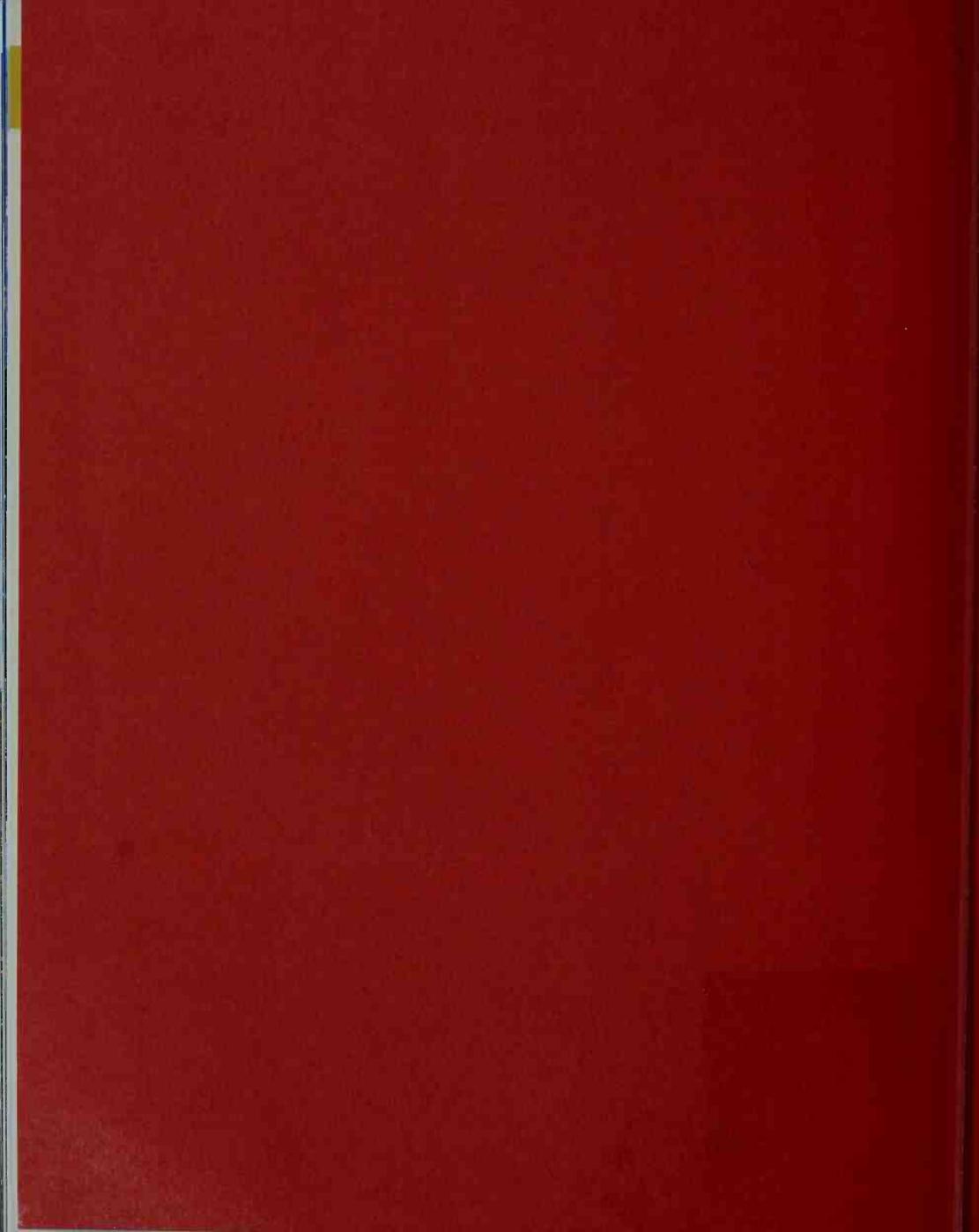

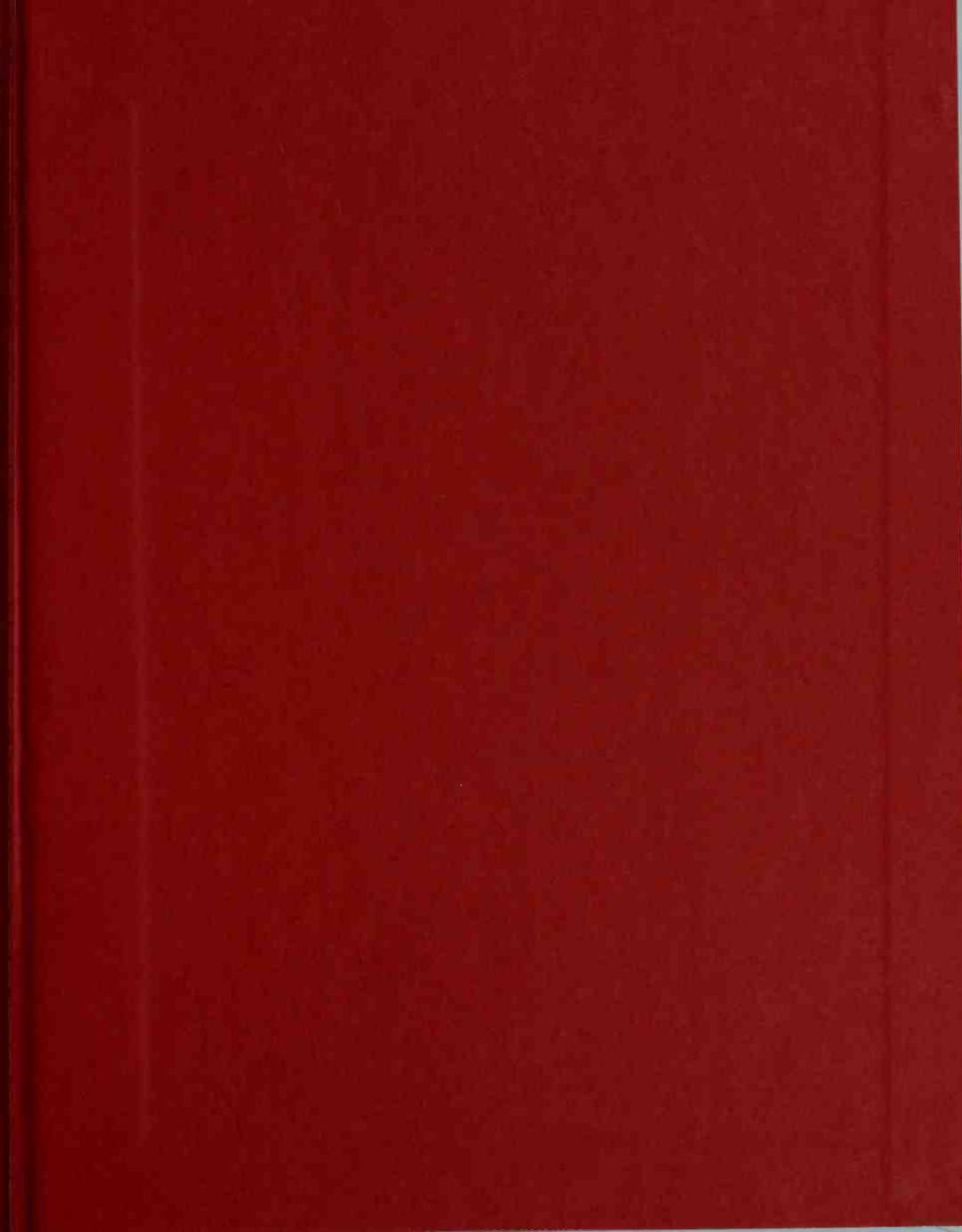
1. Détails artistiques de monuments historiques de grand intérêt. **2.** Panorama de Bratislava avec le château depuis la rive gauche du Danube. **3.** Vue sur le bâtiment du Conseil National Slovaque au pied duquel coule le Danube. **4.** Le pont du Soulèvement National Slovaque appartient aux nouvelles curiosités de Bratislava. **5.** La rue Michalská avec la tour Michal au dernier plan, construite au 13e siècle: Dans la tour se trouve un musée des armes historiques. C'est le seul témoignage vivant des anciens remparts. **6.** Slavín, monument dédié aux soldats de l'armée soviétique tombés pour la libération de la ville. **7.** Vue de la partie ouest de la cathédrale Saint-Martin. L'architecte principal de cette cathédrale gothique du 14e siècle a travaillé à la cathédrale Saint-Etienne de Vienne. C'est avec ce bâtiment gothique remarquable que s'arrête l'architecture gothique à Bratislava. **8. et 9.** Le cœur de la vieille ville est la place principale avec la fontaine Maximilien (ou encore Fontaine Rolland), la Vieille Mairie avec sa Tour. **10.** Place Franciscaine. Sa Colonne de la Peste (auteur inconnu) construite en 1675 est le lieu le plus apprécié des jeunes. **11. et 13.** Bratislava offre dans les rues calmes et agréables du vieux centre de nombreux endroits qui invitent à se rafraîchir. **12.** Courses dans le vieux Bratislava. **14.** Le Théâtre National Slovaque situé dans le quartier commerçant de Bratislava, attire grâce à son opéra et à son corps de ballet des visiteurs de toute l'Europe. **15.** Intérieur du Théâtre National Slovaque. Reconstruit en 1886, il attire des visiteurs de l'Europe entière et présente des œuvres marquantes du répertoire du ballet et de l'opéra. **16.** Un parc du centre de la ville. La statue du célèbre poète slovaque, Pavol Országh Hviezdoslav, et la place qui porte son nom. **17.** Palais Grassalkovich, siège du Président de la République. **18.** La Garde d'Honneur du Président de la République Slovaque. **19.** Palais archiépiscopal de style Baroque. Situé sur la Place de la Liberté, le palais a jadis servi aux primats hongrois et est devenu le siège du gouvernement de la République Slovaque. **20.** Nef de l'église Sainte-Elisabeth construite sur les ordres de l'Archevêque d'Esztergom Imrich Eszterházy dans les années 1739-1743. **21.** Eglise néogothique Blumenthal sur la Place d'Amérique (1888). Deux œuvres retiennent votre attention: le buste de l'abbé J. Poeck de V. Tilgner et le Crucifié de J. Fadrusz. **22.** Prière du soir dans l'église baroque de l'ordre des Capucins construite en 1737. **23.** Détail du blason de la ville de Bratislava. Celui-ci orne souvent la partie supérieure des portails des bâtiments historiques. **24.** Entrée de la pharmacie historique "U Červeného raka". En 1960, y fut créé le Musée de la Pharmacie: celui-ci contient des objets témoins des sept cent ans d'histoire de la pharmacie à Bratislava. **25.** „Au bon berger“ une maison patricienne de la deuxième moitié du 18e siècle se trouve au pied du château. Avec son décor rococo elle appartient aux joyaux architecturaux de Bratislava. Dans ses locaux se trouve actuellement le Musée Historique de l'Horlogerie. **26.** Les cimetières de Bratislava sont riches en monuments anciens intéressants. **27.** Le chemin vers la Piété. L'escalier sous la cathédrale

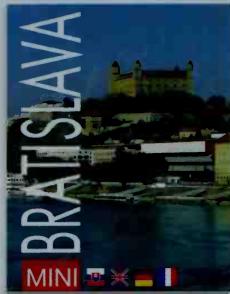
Saint-Martin. **28.** Courses dans le vieux Bratislava. **29.** Dans la rue Kapitulská, dans le centre historique, vivent des séminaristes et des religieuses. **30. - 32.** Dans les salles de réception du Palais Primatial avec ses meubles baroques et ses poèles carrelés empire, sont exposés les chefs-d'œuvre de la Galerie Municipale. Il faut remarquer entre autre de très belles tapisseries aux motifs tirés de fables de l'antiquité, Eros et Léandre. Elles ont été réalisées dans un atelier anglais à Mortlake en 1632. **33. et 38.** L'église Baroque de la Trinité (Le Saint-Esprit), dont la première pierre a été posée en 1717. Elle a été construite d'après l'église Saint-Pierre de Vienne. **34.** La façade de l'église baroque Notre-Dame sur la place Hviezdoslav. Congrégation religieuse pour l'éducation des filles. **35.** L'église des Frères de la Charité construite entre 1692 et 1728. **37. et 38.** Les enfants jouent tout autant sur les terrasses des grands magasins que dans les parcs de Bratislava. **39.** Les amoureux privilégient les rives romantiques du Danube. **40.** Panorama de Bratislava avec le château depuis la rive gauche du Danube. **41.** Le Botel offre aussi bien aux Slovaques qu'aux étrangers hébergement et nourriture, de même que la possibilité de se détendre confortablement au bord du Danube. **42.** Curiosité de Bratislava: l'immeuble du centre de Presse. **43.** Galerie Nationale Slovaque. Inaugurée en 1950, elle est le siège le plus important de la culture nationale slovaque. **44.** Cour à arcades de l'Ancien Hôtel de Ville. Lieu estival de représentations théâtrales et musicales. **45.** Cour intérieure de la Vieille Mairie avec sa tour gothique de la fin du 13e siècle. **46.** Partie supérieure de la tour de l'Eglise Franciscaine. Datant du XVe siècle, elle fut déplacée au XIXe siècle dans le parc Janko Kráľ. **47.** Soirée dans une rue romantique du vieux Bratislava près de la cathédrale Saint-Martin. **48.** La tour de l'église des Clarisses, monument de la fin du 14e siècle, début du 15e siècle, représentatif de l'architecture gothique. **49.** Tour de style Art Nouveau de l'Eglise Bleue. A ne pas confondre, malgré la prise de vue du photographe, avec une imitation de la Tour penchée de Pise. **50.** Il faut entretenir l'Eglise Bleue, construite dans un style Art Nouveau dans les années 1910-1913 et dédiée à Sainte-Elisabeth. **51.** Le tramway si bien inscrit dans l'histoire de la ville. A l'arrière plan, la Tour de l'église de Calvin sur la Place du Soulèvement National Slovaque. **52.** La statue de Saint-Georges à l'intérieur de la cour du Palais Primatial date du 17e siècle. **53.** Vue depuis le Pont du Soulèvement National Slovaque qui conduit du plus grand quartier de Bratislava, Petržalka, au centre ville. **54.** Curiosité de Bratislava: le pont du Soulèvement National Slovaque. **55.** Vue de la partie est de la ville. **56.** Le port fluvial de Bratislava. **57.** Bratislava ne s'étend pas que dans la plaine du Danube, mais bien jusqu'aux vignobles des Petites Carpates. **58.** La porte d'entrée du Palais Mirbach, Salle d'exposition municipale de nos jours. A gauche la façade de l'église des Franciscains. **59.** Eclairage nocturne de la place Ludovít Štúr avec au dernier plan La Redoute, qui abrite la Philharmonie Slovaque. **60. et 61.** Partie inférieure de la Fontaine de Ganymède des années 1888: Elle se trouve à l'entrée du Théâtre National Slovaque sur la place Hviezdoslav. Son auteur le sculpteur Viktor Tilgner est natif de Bratislava. **62.** Détails artistiques de monuments historiques de grand intérêt.

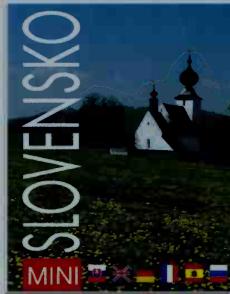

BRATISLAVA - MINI

Formát: 150 x 190 mm,
64 strán, 62 fotografií,
jazyky: slov., ang., nem.,
franc.

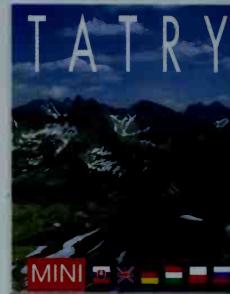
SLOVENSKO - MINI

Formát: 150 x 190 mm,
64 strán, 56 fotografií,
jazyky: slov., ang., nem.,
franc., špan., rus.

B. BYSTRICA - MINI

Formát: 150 x 190 mm,
64 strán, 60 fotografií,
jazyky: slov., ang., nem.,
franc.

TATRY - MINI

Formát: 150 x 190 mm,
64 strán, 60 fotografií,
jazyky: slov., ang., nem.,
mad., poľ., rus.

BRATISLAVA - mini predstavuje mesto na Dunaji, metropolu Slovenskej republiky v premenách denného i nočného svetla. Približuje najvýznamnejšie pamiatky, námestia, ulice i celkové pohľady, predovšetkým na historické mesto. Osviežením sú reportážne fotografie z bratislavských ulíc. Kniha má 64 strán, obsahuje 62 farebných fotografií a texty v slovenčine, angličtine, nemčine a francúzštine.

The book Bratislava - mini presents the city lying on the Danube river, a metropolis of the Slovak Republic changing its appearance in the lights of day and night. It shows the most important sights, squares, streets and whole views, first of all of the historical part of the city. The reportage photographs of Bratislava streets portray the true atmosphere of the city. The book includes 64 pages, contains 62 colour photographs and texts in Slovak, English, German, and French.

Der Bildband BRATISLAVA - mini stellt die Stadt an der Donau, die Metropole der Slowakischen Republik, in allen ihren Veränderungen beim Tages- und Nachtlicht vor. Es werden nicht nur die bedeutendsten Denkmäler, Plätze und Straßen gezeigt. Die Bilder bieten vor allem Blicke auf die historische Altstadt. Eine Erfrischung stellen die Fotos der Bratislauer Straßen dar. Auf 64 Seiten werden 62 Farbfotos mit Begleittexten in Slowakisch, Englisch, Deutsch und Französisch präsentiert.

Le livre BRATISLAVA - mini présente la ville sur le Danube capitale de la République Slovaque, aussi bien sous un éclairage nocturne que diurne. Il nous amène à la découverte des monuments les plus significatifs, des places, des rues et nous donne à découvrir des vues sur la ville, surtout de son cœur historique. Ses photographies apportent un nouveau regard sur les rues de Bratislava. Le livre compte 64 pages, 62 planches en couleur, est disponible en slovaque, en anglais, en allemand et en français.

ISBN 80-88817-03-X

9 788088 817031